

61

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

IVAN ANTONOVICI EFREMOV

NEBULOASA din ANDROMEDA

— Calul de pe fundul mării — ★★★

EDITATĂ DE REVISTA ȘTIINȚA ȘI TEHNICĂ

IVAN ANTONOVICI EFREMOV

NEBULOASA DIN ANDROMEDA

Roman de anticipaţie

* * *

Colecţia „Povestiri ştiinţifico-fantastice"
61

Traducerea din limba rusă de:
TATIANA BERINDEI și ADRIAN ROGOZ
Revizia științifică de:
ION MINZATU

Coperta-desen de: DUMITRU IONESCU

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Călătorind prin spațiile cosmice, aproape cu viteza luminii, astronava „Tantra“ se întoarce spre Pămînt dintr-o misiune primită din partea Consiliului astronautic, în numele Marelui Cerc (care reprezenta un sistem de comunicații între diferitele lumi locuite din cuprinsul Galaxiei noastre).

In acest timp, pe Pămînt, Dar Veter, directorul stațiunilor exterioare ale Marelui Cerc, își predă serviciul — noului director, africanul Mwen Mas. Are loc ultima transmisiune dirijată de Veter; la sfîrșitul acesteia, sînt recepționate imagini venite de pe epsilon-Tucana, o stea aflată la o depărtare de 300 ani lumină. Sînt chipuri de bărbați și femei, foarte asemănători oamenilor, dar de o frumusețe desăvîrșită. Mwen Mas se simte fermecat și tulburat de una dintre aceste femei.

In mersul ei, „Tantra“ este atrasă de o uriașă stea de fier și coboară pe o planetă a acesteia, unde sînt descoperite alte două astronave: una terestră „Vela“ și una necunoscută, de forma unui disc-spirală.

(Continuare din numărul 60)

Taron îmbrăcă un scafandru de protecție, rezistent la temperaturi înalte. Numai astfel reuși să sudeze capacul; apoi rezervorul fu supus unui curent de azot terestru pur. Închiseră prin sudură și robinetele, înfășurară vasul cu o bucată de blindaj asemănătoare cu aceea ce acoperea nava, și abia atunci depuseră rezervorul în camera colecțiilor. Obținuseră victoria cu prețul unei jertfe mari: paralizarea brațului biologului nu trecea cu toate sforțările medicului. Eon Tal suferea cumplit, dar nici gînd să renunțe la ideea de a participa la expediția spre discul-spirală. Erg Noor, care înțelegea foarte bine curiozitatea lui științifică într-adevăr mistuitoare, nu s-a îndurat să-l lase pe „Tantra“.

Spiralodiscul — oaspe venit din lumi îndepărtate — se afla la o distanță cu mult mai mare de „Vela“ decît crezuseră la început. În lumina reflectoarelor — difuză în depărtare — nu putuseră inițial să-i aprecieze bine dimensiunile. Era cu adevărat o construcție colosală, avînd un diametru aproximativ de 350 de metri. Ca să întindă pînă la el sistemul de protecție, au fost nevoiți să demonteze cablurile de pe „Vela“. Astronava misterioasă se înălța deasupra oamenilor ca un zid aproape vertical, care se pierdea departe, în apele întunecate ale cerului. Nori ca de smoală învăluiau mar-

ginea superioară a discului uriaş. Întreaga lui suprafaţă era acoperită cu o masă de un verde de malachit şi care atingea aproape un metru grosime. Sub stratul acesta, brăzdat de crăpături adinci, se zărea strălucind un metal de un albastru viu. Partea discului intoarsă spre „Vela" era prevăzută cu o creastă in formă de val, răsucită în spirală, avind cincisprezece metri in diametru şi aproape zece metri in înălţime. Cealaltă latură a astronavei, care se pierdea in bezna inconjurătoare, părea mai bombată şi părea un fel de calotă sferică, lipită de un disc gros de douăzeci de metri.

Discul acela colosal se infundase adinc cu o margine in sol. La poalele zidului metalic vertical, oamenii văzură stinca topită, care cursese inlături ca o smoală groasă.

Cercetătorii pierduseră mai multe ore căutind vreo intrare ori trapă. Nu găsiră nici orificii de-ale aparatelor optice, nici robinete ale sistemului de purjare. Stînca de metal părea turnată dintr-o bucată. Erg Noor, care prevăzuse acest lucru, hotărî să pătrundă inăuntrul navei cu ajutorul dispozitivului de tăiere electrohidraulic, care biruia orice blindaj al astronavelor terestre. După o scurtă consfătuire, căzură cu toţii de acord să deschidă vîrful crestei spirale. Acolo trebuia negreşit să se afle un gol oarecare, fie o conductă, fie o intrare circulară in navă, prin care puteau să ajungă pînă la incăperile dinăuntru.

O studiere temeinică a discului-spirală prezenta un mare interes. În interiorul navei venite din lumi îndepărtate, putea să se fi păstrat neatinse aparatele şi materialele, ca şi obiectele de uz curent ale celor care au pilotat astronava prin abisurile spaţiale.

De partea cealaltă a discului, spirala ajungea pînă la sol. Deplasară pînă acolo un proiector, traseră fire de inaltă tensiune. Lumina albăstruie reflectată de disc se răspîndi ca o ceaţă tulbure peste cîmpie, ajungînd pînă la nişte obiecte intunecoase şi foarte inalte, cu contururi nedefinite, probabil stînci, printre care se căscau porţile largi ale unui întuneric fără fund. Probabil că tocmai acolo se afla coborirea spre cîmpia cea joasă pe care au putut s-o intrezărească in timpul aterizării „Tantrei".

— La deschiderea discului nu vor lucra decît Key Beer şi cu mine, in scafandri de cea mai perfecţionată protecţie termică şi împotriva razelor, spuse Erg Noor. Ceilalţi, îmbrăcaţi in scafandri biologici, vor sta de pază...

Deodată, şeful se opri. Prin conştiinţa lui trecu fulgerător ceva ce-i stîrni în inimă o teamă de neinţeles; simţi că i se tale picioarele. În locul nobilei lui voinţe umane, fără de veste, apăru supunerea oarbă a unui animal sleit de puteri. Scăldat în sudoare, Erg Noor inaintă fără să vrea spre poarta cea neagră. Strigătul Nizei, răsunind in telefonul lui, îl dezmetici pentru o clipă. Se opri în loc, dar puterea intunecată care-i stăpînea psihicul îl mînă din nou înainte.

Aflaţi la marginea cercului de lumină, Key Beer şi Eon Tai porniră împreună cu şeful expediţiei, oprindu-se ca şi el in drum şi luptind din greu împotriva lor înşişi. Acolo, la poarta intunericului, in mijlocul norilor ceţoşi, se stîrni o mişcare, o formă de neconceput pentru mintea omenească, şi astfel cu atît mai înspăimintătoare. De rîndul acesta, nu mai era cunoscuta făptură cu chip de meduză; în penumbra cenuşie se mişca o cruce neagră,

cu brațe largi și o umflătură eliptică în centru. Pe trei extremități ale crucii se vedeau lentile care aruncau reflexe în lumina reflectorului ce străbătea cu greu emanațiile umede. Baza crucii se pierdea în bezna unei văgăuni neluminate.

Erg Noor, care mergea mai repede decît ceilalți, ajunse cam la o sută de pași de obiectul acesta neînțeles și căzu. Chiar mai înainte ca oamenii încremeniți de spaimă să-și fi putut da seama că în joc este însăși viața șefului lor, crucea cea neagră se înălță mai sus de cercul firelor întinse. Se aplecă înainte ca un lujer de plantă, cu vădita intenție de a trece peste cîmpul de protecție și a ajunge pînă la Erg Noor.

Niza Krit, cu puteri înmulțite de desperare, ridică emițătorul cu scîntei al dispozitivului de tăiere, dădu drumul curentului și sări înainte, acoperindu-l cu trupul său pe Erg Noor. Din cele trei extremități ale crucii țîșniră fulgere șerpuitoare. Tînăra fată căzu peste Erg Noor cu brațele aruncate înlături. Din fericire, emițătorul, scăpîndu-i din mînă, se întoarse cu capătul lărgit al țevii tocmai spre centrul crucii celei negre. Aceasta se îndoi convulsiv, ca și cum ar fi căzut pe spate, și dispăru în bezna de nepătruns dintre stînci. Erg Noor și cei doi tovarăși ai săi își veniră îndată în fire, ridicînd-o pe Niza; se retraseră dincolo de marginea discului-spirală. Însoțitorii lor, care se dezmeticiră între timp, împingeau spre ei un tun improvizat dintr-un motor planetar. Cu o ferocitate pe care nu și-o cunoscuse pînă acum, Erg Noor îndrepta șuvoiul distrugător al radiațiilor spre stîncile care formau poarta întunericului, măturînd cîmpia cu cea mai mare grijă, căutînd să nu scape nici un metru pătrat de solului. Eon Tal, îngenuncheat în fața Nizei nemișcată, îi vorbea încet, prin telefon, căutînd să-i distingă fața prin silicolul căștii. Tînăra fată ținea ochii închiși și nu se mișca deloc. Nici prin telefon, nici prin scafandru, biologul nu reuși să prindă vreo urmă de respirație.

— Monstrul a omorît-o pe Niza! strigă cu durere Eon Tal, zărindu-l pe Erg Noor, care se apropia. Prin viziera îngustă a căștii, nu putea vedea ochii șefului.

— Transportați-o imediat pe „Tantra", în îngrijirea Lumei! porunci el, și glasul îi suna acum mai metalic decît oricînd. Ajută-l și dumneata să elucideze natura afecțiunii... Rămînem aici șase inși pentru desăvîrșirea cercetărilor. Geologul să meargă cu voi. Nu putem zăbovi mai mult pe această planetă. Cercetările de aici ar trebui să fie duse cu tancuri de o excepțională protecție, pe care nu le avem la dispoziție; iar fără ele riscăm să prăpădim oameni. Luați al treilea cărucior și grăbiți-vă!

Erg Noor se întoarse și, fără să mai arunce vreo privire îndărăt, se îndreptă spre astronava-disc. „Tunul" fu împins înainte. Inginerul-mecanic, care se postă lîngă el, arunca șuvoiul de foc din zece în zece minute, măturînd tot semicercul pînă la marginea discului. Erg Noor și Key Beer traseră dispozitivul de tăiere lîngă creasta celei de-a doua volute exterioare a spiralei, care le ajungea la înălțimea pieptului.

Un val puternic străbătu chiar și prin grosimea scafandrilor de înaltă protecție. Pe porțiunea pe care o aleseseră pe stratul de ma-

lachit, începură să șerpuiască crăpături mărunte. Bucăți din această masă dură zburau înlături, lovindu-se cu zgomot de scafandri. Al doilea inginer electronist aduna intr-o ladă mostre din aceste fragmente. Deplasîndu-se lateral, dispozitivul de tăiere desprinse din stratul protector o lespede intreagă și descoperi o suprafață grunjoasă de o culoare intens albastră. Key Beer fixă dimensiunile unui pătrat — suficiente pentru a permite pătrunderea în interior a unui om îmbrăcat în scafandru — și, dintr-o apăsare energică, trase o linie. Tăietura profundă în metalul albastru nu reuși totuși să-l străpungă întreaga grosime. Beer trase o a doua linie, perpendiculară pe cea dintîi, și începu să miște tăișul înainte și înapoi, mărind tensiunea. Tăietura se adînci mai bine de un metru. Obosit, Beer îi trecu șefului aparatul Erg Noor tăie, în primul rînd, a treia latură a pătratului. Tăieturile au început acum să se caște, lărgindu-se înspre afară.

— Atențiune! Înapoi, jos! strigă prin microfon Erg Noor, deconectînd aparatul de tăiat și trăgîndu-se îndărăt. O bucată groasă de metal se răsfrînse deodată ca tinicheaua unei cutii de conserve; din orificiul deschis țîșni afară o flacără neînchipuit de vie. Din fericire nu bătea perpendicular față de disc, ci pe o tangentă de-a lungul umflăturii spiralei. Numai această împrejurare le permise norocoșilor cercetători să scape cu viață; de altfel, metalul albastru, topit într-o clipă, închise din nou orificiul tăiat. Erg Noor și Key Beer scăpaseră numai datorită scafandrilor lor. Explozia îi aruncă departe de astronava aceea ciudată, îi împrăștie pe ceilalți, răsturnă „tunul" și rupse cablurile de înaltă tensiune.

Venindu-și în fire după șocul suferit, înțeleseră cu toții că au rămas fără apărare. Din fericire, atît oamenii, cît și uneltele lor se aflau în cîmpul luminat de proiector. Nimeni nu era rănit. Erg Noor hotărî totuși că le ajunge. Urcîndu-se pe căruciorul care nu suferise deteriorări, cercetătorii se retraseră în grabă spre astronava lor.

Fericitul concurs de împrejurări care-l scăpase în clipa deschiderii imprudente a astronavei străine nu fusese nicidecum determinat de spiritul de previziune al șefului. O a doua încercare s-ar fi putut sfîrși cu rezultate mult mai tragice. Și apoi Niza, astronavigatoarea lui dragă, ce-o fi cu ea? Erg Noor trăgea nădejdea că scafandrul ei mai atenuase puțin puterea ucigătoare a crucii negre. La urma urmei, nici biologul nu fusese omorît de atingerea monstruoasei meduze... Dar putea-vor oare ei, aici, departe de perfecționatele institute medicale de pe Pămînt, să combată acțiunea unei arme necunoscute?

În camera de trecere, Key Beer se apropie de șeful expediției, arătîndu-i partea din spate a umărului său stîng. Erg Noor se întoarse spre oglindă. Oglinzile acestea din camerele de trecere, servind unui control atent la întoarcerea de pe o planetă străină, reprezentau un mobilier absolut obligatoriu. O pojghiță subțire de pe umărarul făcut din zirconiu titanic se desfăcuse: din ruptură se vedea un fragment de metal azuriu, care i se înfipse în stratul izolator fără a fi străpuns stratul interior al scafandrului. Reușiră cu greu să scoată schija aceasta. Puteau acum să aducă pe Pămînt o mostră din enigmaticul metal din care era făcută astronava-disc.

În sfîrșit, eliberat de scafandru, Erg Noor reuși să intre, sau,

mai bine zis, să se tirască sub apăsarea îngrozitoare a teribilei planete, înăuntrul navei sale.

Membrii expediției îl întîmpinară cu un sentiment de mare ușurare. Urmăriseră prin stereovideotelefoanele lor desfășurarea catastrofei de lîngă disc, astfel încît nu mai aveau nevoie să întrebe de rezultatele încercării.

Capitolul IV

CALUL DE PE FUNDUL MĂRII

Marea caldă și transparentă își legăna dulce scînteietoarele unde albastru-verzui. Veter intră încet în apă pînă la gît și, aruncîndu-și brațele înlături, căuta să se țină în picioare pe fundul povîrnit. Privind pe deasupra undelor line zorile pline de lumină, simțea din nou că se dizolvă în marea aceasta nemărginită, că devine el însuși o părticică din necuprinsul naturii. Adusese cu el, la mare, o durere veche, cu greu stăpînită. Era durerea despărțirii de măreția cosmosului, de care îl lega o adevărată patimă, de nemărginitul ocean de cunoștințe, de aspra concentrare în care își trăise fiecare zi din viață directorul stațiunilor exterioare. Existența lui de acum era într-un contrast pronunțat cu trecutul și numai dragostea-i mereu crescîndă pentru Veda îi mai înfrumuseța zilele și-i făcea mai puțin împovărătoare trista libertate de a nu gîndi. Se cufundase cu entuziasmul unui neofit în cercetările istorice. Îi era recunoscător Vedei Kong, care organizase o excursie pe helicoplan în țara dragă, unde locuiseră în alte vremuri strămoșii lui Dar Veter și care era așa cum și-o închipuise în visurile-i de copil. Durerea și tristețea pe care i le trezea în suflet trecutul amar al poporului său erau în același timp un leac împotriva propriilor lui decepții. Ca și în fața imensității mării, aceste necazuri îi apăreau mai mărunte și-l făceau să se împace cu ireparabilul, cu care de obicei omul se împacă cel mai greu.

O voce dulce, aproape de copil, îl strigă pe nume. O recunoscu pe Ava Eigoro, principala ajutoare a Vedei Kong. Cu o mișcare largă cu brațele, Dar Veter făcu pluta, așteptînd-o pe tînăra fată. Ava sări în apă și veni lîngă dînsul. De pe părul ei aspru, negru ca pana corbului, se rostogoleau picături mari, iar trupu-i oacheș, gălbui, părea verde sub stratul subțire de apă. Înotară alături, în întîmpinarea soarelui, spre o insuliță singuratică și pustie. Toți copiii Erei Marelui Cerc creșteau pe malul mării ca niște înotători de clasă; cît despre Veter, avea în această materie un talent deosebit. La început, pornise în înot fără grabă, temîndu-se să n-o obosească pe Ava, dar fata luneca pe lîngă el ușor, fără efort. Veter începu să-și mărească viteza, oarecum uimit de măiestria Avei. Dar chiar și atunci cînd înota din răsputeri, Ava nu rămînea în urmă, deși chipul ei drăgălaș și imobil păstra și mai departe aceeași expresie calmă. Dinspre insulă se auzi vuietul surd al valurilor care se spărgeau de mal. Veter se lăsă pe spate, iar fata, care-și luase tocmai avînt, descrise un cerc și se întoarse spre el.

— Ava, înoți minunat! strigă, plin de admirație, Dar Veter.

— Înot mai prost decît plonjez, mărturisi fata și Dar Veter se miră din nou.

— Mă trag din poporul japonez, urmă Ava. Pe timpuri existase un trib întreg în care toate femeile erau specializate în plonjat:

pescuiau perle, adunau alge comestibile. In decurs de o mie de ani ajunseseră la o remarcabilă măiestrie, care s-a manifestat întîmplător în persoana mea acum cînd nu mai există nici popor nici grai japonez...

Printre stîncile mari de lîngă mal, marea formase trecători adînci, străbătute de soare. Căptuşite cu mogildeţele întunecate ale bureţilor şi încadrate cu ciucurii algelor, galeriile acestea submarine duceau spre partea răsăriteană a insulei, mărginită de adîncuri necunoscute şi negre. Veter regreta acum că n-a luat de la Veda o hartă amănunţită a litoralului. Plutele expediţiei marine străluceau la soare lîngă promontoriul vestic; ele n-au ajuns decît la cîţiva kilometri de insulă. Pe partea cealaltă era o plajă minunată, pe care se afla Veda împreună cu ceilalţi tovarăşi ai lor. In acea zi se preschimbau acumulatoarele maşinilor, şi întreaga expediţie profita de răgaz, odihnindu-se pe plajă. Numai Dar Veter nu putuse rezista patimei sale din copilărie pentru cercetarea insulelor nelocuite.

Deasupra înotătorilor atîrna un colţ ameninţător al stîncilor de andezit[1]. De curînd, un cutremur dărîmase partea mai veche a malului şi blocurile de piatră mai purtau urmele proaspete ale cataclismului. Dinspre larg băteau valuri puternice. Ava şi Dar Veter înotară mult timp prin apa întunecată de lîngă malul răsăritean; în sfîrşit găsiră o lespede de piatră, pe care Dar Veter o împinse pe Ava, care, la rîndul ei, îl trase apoi sus de mînă.

Cei doi înotători suiră pînă în vîrful insulei, priviră de sus zbuciumul valurilor. Deasupra capetelor lor zburau pescăruşii speriaţi. Tufele ce ieşeau din crăpăturile stîncilor răspîndeau un miros astringent. Veter se întinse pe o piatră caldă, privind alene taluzurile. Ava se lăsă pe vine chiar la marginea stîncii şi se căznea să distingă ceva de pe fundul apei. In partea aceasta a insulei nu existau nici bancuri de nisip, nici obişnuitul pietriş. Un colţ abrupt de stîncă atîrna deasupra apei întunecate, uleioase; la marginea lui, soarele aprindea un tiv orbitor de lumină.

— Ce vezi acolo, Ava?

Cufundată în meditaţia ei, fata nu se întoarse îndată:

— Nimic. Pe dumneata te atrag insulele pustii, pe mine — fundul mării. Mi se pare şi mie că acolo poţi găsi oricînd ceva interesant, poţi face o descoperire...

— Vrei să plonjăm acolo? întrebă el, arătînd nisipul luminos din adîncime. Sprîncenele Avei, ridicate uşor spre tîmple, se înălţară şi mai mult:

— Ai să poţi? Aici sînt cel puţin douăzeci şi cinci de metri... lucru de care nu-i în stare decît un plonjor cu multă experienţă...

— Am să încerc... Dar dumneata?

In loc de răspuns, Ava se ridică, căută în jurul ei şi alese o piatră mare pe care o aduse la marginea stîncii.

— Dă-mi voie să fac întîi o încercare cu o piatră. Este cam împotriva regulilor mele, mă tem încă să nu dăm de oarecare curenţi: prea este curat fundul...

Fata ridică miinile, se apleacă înainte, apoi se îndreptă, lăsîndu-se pe spate. Veter îi urmărea mişcările respiratorii cu gîndul s-o imite. Ava nu mai rosti nici un cuvînt. După cîteva exerciţii, apucă piatra şi se azvîrli în neagra adîncime, ca într-o prăpastie.

---

[1] Andezit = rocă vulcanică (N.R.).

Trecu mai bine de un minut, dar nu se vedea nici urmă din curajoasa fată. Veter simţi o vagă nelinişte. Începu şi el să caute o piatră pentru lest, făcîndu-şi socoteala că lui îi trebuia una cu mult mai mare. Ridicase tocmai o bucată de andezit de vreo patruzeci de kilograme, cînd la suprafaţa mării apăru Ava. Răsufla din greu şi părea foarte obosită.

— Este acolo... un cal! reuşi ea cu greu să rostească.

— Ce spui? Ce cal?

— Statuia unui cal imens... acolo, într-o firidă. O să mă uit îndată mai bine.

— E prea greu, Ava. Aşteaptă puţin, ne ducem înapoi şi luăm nişte scafandri şi o barcă.

— Nu! Vreau să mă duc aşa cum sînt! şi fata îşi aruncă braţele înlături. Acum, îndată! Va fi izbînda mea proprie, nu a aparatelor. Pe ceilalţi îi chemăm mai tîrziu!

— Bine, numai să vin şi eu cu dumneata! Veter puse mîna pe piatra lui. Ava zîmbi:

— Ia una mai mică, uite ca asta. Dar cu respiraţia ce faci?

Veter repetă docil exerciţiile preliminare şi se aruncă în mare cu piatra în mînă. Apa îl izbi puternic în obraz, îl întoarse cu spatele spre Ava, îi strivi pieptul, stîrnind o durere vie în urechi. Luptă împotriva ei, încordîndu-şi toţi muşchii trupului, strîngînd din fălci. Dedesubt, penumbra rece şi cenuşie devenea tot mai deasă, lumina veselă a zilei se întuneca rapid. Puterea rece şi duşmănoasă a adîncimilor îşi punea pe el stăpînirea: simţea ameţeală, ochii îl dureau. Deodată mîna fermă a Avei îl atinse de umăr şi Dar Veter simţi sub picioare nisipul solid cu slabe luciri argintii. Întorcîndu-şi cu greu capul în direcţia indicată de Ava, tresări de uimire, scăpînd piatra din mînă. Îndată apa îl împinse în sus. Nu-şi mai amintea cum a ajuns la suprafaţă. Nu vedea nimic în ceaţa roşiatică ce-l înconjura, inspira doar şi expira convulsiv aerul. După un timp, cînd urmările presiunii submarine se mai atenuară puţin, lăsîndu-i creierul liber, în memoria lui înviară cele văzute. În puţinele clipe petrecute pe fund, ochii şi creierul său reuşiseră să înregistreze o mulţime de amănunte.

Stîncile întunecate formau în partea lor superioară o ogivă uriaşă, sub care se afla statuia unui cal gigantic. Pe suprafaţa ei lustruită nu se prinseseră nici alge, nici scoici. Sculptorul necunoscut urmărise, în primul rînd, să exprime vigoarea. Mărise partea din faţă a trupului, lărgise pieptul monstruos al calului trăsese mult în sus gîtul puternic arcuit. Piciorul stîng din faţă era ridicat, înaintînd spre spectator încheietura rotunjită a genunchiului, iar copita uriaşă atingea aproape pe dedesubt pieptul telegarului. Celelalte picioare păreau a se smulge de la pămînt într-un efort neînchipuit, astfel încît uriaşul animal atîrna deasupra privitorului, parcă strivindu-l cu puterea lui fantastică. Pe gîtul arcuit, coama se ghicea ca un pieptene zimţat, botul aproape că se proptea în piept, iar ochii priveau de sub fruntea aplecată cu o cumplită răutate care se oglindea şi în urechile mici, culcate pe spate ale monstrului de piatră.

Liniştindu-se în ceea ce priveşte starea lui Dar Veter şi lăsîndu-l întins pe stînca netedă, Ava sări din nou în apă. În sfîrşit, obosită de aceste scufundări la adîncime şi săturată de priveliştea descoperirii sale, tînăra fată se întoarse, se aşeză alături de Dar, aşteptînd în tăcere ca respiraţia acestuia să revină la normal.

— Ar fi interesant de știut ce vechime are această sculptură? întrebă ea, îngîndurată.

Veter ridică din umeri, amintindu-și amănuntul care l-a mirat cel mai mult.

— Cum se face că statuia calului n-a fost deloc acoperită de alge, nici de scoici?

Ava se răsuci dintr-o mișcare spre el:

— Da, cunosc asemenea descoperiri. S-a văzut că au fost acoperite de o compoziție specială care nu permite fixarea pe ele a diferitelor organisme vii. Asta ar însemna că statuia datează de vreo două mii de ani înaintea Erei Cercului.

— Din Era Marii Sciziuni, în preajma descoperirii energiei nucleare...

Pe mare, între litoral și insulă, apăru un înotător.

Apropiindu-se, se ridică din apă și-i salută dînd din mîini. Veter recunoscu umerii largi și pielea neagră și strălucitoare a lui Mwen Mas. În curînd, acesta se cățără pe stînci. Un zîmbet plin de bunătate strălucea pe fața udă a noului director al stațiunilor exterioare. Se înclină în fața micuței Ava și-l salută pe Dar Veter cu un gest larg.

— Sînt însoțit de Ren Boz. Am venit ca să vă cerem un sfat.

— Cine-i Ren Boz?

— Un fizician de la Academia Limitelor...

— Parcă-l cunosc. Se ocupă de problemele corelațiilor spațiu-cîmp*? Unde l-ați lăsat?

— Pe mal. Nu prea știe să înoate, în orice caz nu ca dumneavoastră.

Un clipocit ușor întrerupse cuvintele lui Mwen Mas.

— Mă duc la Veda, strigă din apă Ava. Veter zîmbi tinerei fete.

— N-o mai rabdă inima să povestească cît mai curînd despre calul din adîncuri, făcu el și-i povesti lui Mas despre descoperirea lor. Africanul îl ascultă fără nici un interes. Degetele lungi i se mișcau nervos, pipăindu-i mecanic bărbia. În privirea îndreptată asupra lui, Dar Veter citi neliniște și speranță.

— Văd că te frămîntă ceva grav. Atunci să nu mai zăbovim!

Mwen Mas profită de invitație. Așezat pe marginea stîncii, deasupra talazurilor ce ascundeau enigmatica statuie, își mărturisi îndoielile care-l chinuiau. Întîlnirea lui cu Ren Boz nu era întîmplătoare. Viziunea minunatei lumi de pe epsilon-Tucana nu-l mai părăsise din momentul întîlnirii lor. Atunci încolțise în sufletul său un vis minunat: să se apropie, fie și pentru o singură clipă, de lumea aceea, înfrîngînd pe orice cale spațiul monstruos care-l despărțea de ea. Dorea ca între trimiterea și recepționarea unei comunicări, a unui semnal sau tablou să nu mai existe un interval de sute de ani, inaccesibil unei existențe omenești. Să simtă aproape pulsul minunatei vieți înrudite cu a noastră, să poată, prin cumplitele spații ale cosmosului, să întindă o mînă de ajutor oamenilor-frați. Mwen Mas își concentrase de atunci toate eforturile asupra studierii problemelor nerezolvate și a experiențelor neterminate, întreprinse de mii de ani în direcția înțelegerii spațiului ca o funcție a materiei. Era aceeași problemă a cărei rezolvare o

---

* Corelația spațiu-cîmp: legătura ce există între spațiul cosmic și cîmpurile unui anumit tip de forțe. De ex.: gravitația și spațiul (N. R.).

visase Veda Kong în noaptea cînd vorbise pentru prima oară în cadrul emisiunii pentru Marele Cerc.

La Academia Limitelor cercetările de această natură le conducea Ren Boz, un tînăr fizician și matematician. Intîlnirea lui cu Mwen Mas și prietenia care s-a legat apoi între ei au fost determinate de comunitatea năzuințelor lor.

Ren Boz considera acum că problema fusese studiată pînă la posibilitatea trecerii la experimentare. Proporțiile uriașe ale problemei însă cereau și o experiență tot atît de uriașă. Ren Boz ajunsese la concluzia că este necesar să se ceară efectuarea acestei experiențe prin stațiunile exterioare, cu cheltuirea întregii energii de forțe terestre, inclusiv a stațiunii de rezerve energetice Q de pe Antarctida.

Intuiția unei mari primejdii se trezi în sufletul lui Dar Veter în timp ce scruta chipul frematător al lui Mwen Mas.

— Ai vrea să știi ce-aș face eu într-un asemenea caz? puse el calm întrebarea hotărîtoare.

Mwen Mas dădu afirmativ din cap și-și trecu vîrful limbii peste buzele arse.

— Eu unul n-aș face experiența, spuse răspicat Dar Veter, ignorînd grimasa de durere care trecu într-o clipă pe fața africanului și dispăru tot atît de repede, încît un interlocutor mai puțin atent n-ar fi remarcat-o.

— Eram siguri! îi scăpă lui Mwen Mas.

— Atunci de ce-ai atribuit o importanță atît de mare sfatului meu?

— Credeam că o să te putem convinge pe dumneata...

— Ei bine, încearcă! Dar să mergem la ceilalți! Sînt, desigur, pe cale să pregătească scafandrii pentru a studia calul din mare.

Veda cînta și două voci necunoscute de femeie cîntau împreună cu ea. Văzînd pe cei doi cercetători venind înot spre mal, începu să le facă semne copilărești, îndoind degetele mîinilor deschise. Cîntecul amuți. Una dintre femei era Evda Nal. Veter o vedea pentru prima oară fără îmbrăcămintea-i albă de medic și remarcă silueta sa frumoasă, înaltă și mlădioasă, care n-avusese încă timpul să se bronzeze: se cunoștea că renumita psihiatră fusese foarte ocupată în ultima vreme. Părul foarte negru al Evdei, pieptănat cu cărare la mijloc, era ridicat la tîmple. Pomeții proeminenți, deasupra obrajilor ușor trași, subliniau tăietura prelungă a ochilor negri, pătrunzători. Obrazul ei avea o imperceptibilă asemănare cu străvechiul sfinx egiptean, cel care din depărtata antichitate veghea în marginea deșertului mormintele piramidale ale regilor celui mai vechi stat de pe pămînt. Trecuseră o sută cincizeci de veacuri de cînd deșertul dispăruse, în mijlocul nisipurilor foșneau acum crînguri de pomi roditori, iar sfinxul era acoperit cu un clopot de sticlă, care nu ascundea nici cea mai mică scobitură de pe obrazul lui mîncat de vechime.

Veter nu-și mai amintea prea bine genealogia Evdei Nal, peruviană sau chiliană de origine. Se lăsă în fața ei pe un genunchi și, cu brațele depărtate înlături, se aplecă spre spate, după obiceiurile triburilor sud-americane, ce se închinau la soare.

— Ți-a priit faptul că ai muncit cu istoricii, spuse Evda. Pentru asta însă trebuie să mulțumești Vedei, nu mie.

Veter se întoarse spre prietena lui, dar Veda îl apucă de mînă și-l conduse spre o femeie pe care n-o cunoștea deloc.

— Aceasta este Ciara Nandi! Sîntem aici cu toții oaspeții ei și ai

pictorului Kart San. Ei locuiesc pe acest litoral de o lună de zile. Studioul lor mobil se află la capătul golfului.

Veter întinse mîna tinerei, care ridică spre el nişte ochi albaştri imenşi. O clipă i se tăie respiraţia: femeia aceasta avea în ea ceva ce-o deosebea de toate celelalte. Şi acel ceva nu consta numai în frumuseţea ei.

Stătea în picioare între Veda Kong şi Evda Nal, minunat de frumoase amîndouă, de o frumuseţe spiritualizată, purtînd pecetea unei inteligenţe vii şi a disciplinei unei activităţi îndelungate în domeniul cercetărilor ştiinţifice.

În acel moment se apropie de ei şi Mwen Mas. Africanul umbla, ca de obicei, cu paşi măsuraţi şi uşori. Veter observă că Ciara avu o uşoară tresărire; obrajii ei bronzaţi se îmbujorară de parcă soarele, pătrunzîndu-i în toate fibrele şi celulele corpului, ar fi strălucit deodată prin pielea ei brună. Mwen Mas se înclină nepăsător.

— Mă duc să-l aduc pe Ren Boz. A rămas dincolo, pe o piatră...

— Să mergem la el, propuse Veda, şi în întîmpinarea Avei, care s-a dus după aparate. Ciara Nandi, vii cu noi?

Tînăra fată dădu negativ din cap.

— Vine domnul şi stăpînitorul meu. Soarele a apus şi în curînd începem lucrul...

— Trebuie să fie foarte greu să pozezi, spuse Veda. Eu una n-aş putea.

— Şi eu am crezut tot aşa, că n-am să pot. Dar dacă ajungi să te pasionezi de ideea pictorului, începi să participi şi tu la creaţia lui. Cauţi întruparea imaginii în propriul tău trup... În orice mişcare, în orice mlădiere a lui există mii de nuanţe! Să le prinzi întocmai ca pe nişte acorduri muzicale care plutesc în aer...

— Ciara, eşti o comoară pentru un pictor!

— Da, într-adevăr o comoară! o întrerupse pe Veda o puternică voce de bas. O comoară descoperită într-un mod extraordinar...

Pictorul Kart San îi salută cu mîna ridicată. Părul său galben ca paiul era răvăşit de vînt, obrazul ars se roşise. Picioarele puternice şi păroase îi intrau adînc în nisip.

— Dacă ai timp, condu-ne puţin şi povesteşte-ne, se rugă de el Veda.

— Sînt un povestitor cam prost. Totuşi, este foarte interesant. După marele succes al picturii mele „Fiica Gondvanei", am simţit o dorinţă arzătoare să creez o întruchipare asemănătoare, folosind însă ca model un alt tip uman. Frumuseţea trupească este cea mai perfectă expresie a unei rase de-a lungul a generaţii de viaţă sănătoasă şi curată. Fiecare rasă posedă o anumită cizelare a ei, anumite particularităţi ale frumosului, elaborate în conformitate cu condiţiile ei de existenţă. Am conceput, aşadar, tabloul „Fiica lui Thetis", adică a Mării Mediterane. Am fost frapat de faptul că în Grecia antică, în America, în Polinezia, zeii ieşeau din mare. Ce poate fi mai frumos decît mitul elin, al Afroditei Anadiomena, cea născută din spumă, ieşită din mare? Este cît se poate de grăitor. O zeiţă născută din spuma fecundată de lumina stelelor deasupra mării nocturne! Care alt popor a fost în stare să găsească o imagine mai poetică?...

— Din lumina stelelor şi spuma mării, auzi Veda Kong şoapta Ciarei. Se uită cu coada ochiului la tînăra fată. Profilul dur, parcă sculptat, al Ciarei amintea de popoarele antice. Nasul mic şi drept, uşor rotunjit la vîrf, fruntea puţin aplecată înapoi, bărbia puternică,

dar mai cu seamă marea distanţă de la nas la ureche — trăsături caracteristice pentru popoarele antichităţii mediteraneene — se regăseau în figura Ciarei.

Veda o examină pe furiş din creştet pînă-n tălpi şi găsi că totul era niţeluş exagerat în această tînără fată. Un ten prea neted, o talie prea subţire, şoldurile mult prea largi. Se şi ţinea exagerat de drept, din care cauză sînii ei pietroşi ieşeau prea mult în relief. Dar te pomeneşti că un pictor avea nevoie tocmai de asemenea elemente, puternic conturate.

Un grind de piatră le tăie calea. Veda îşi schimbă părerea formată adineauri, văzînd cu cîtă uşurinţă şi graţie Ciara Nandi sărea din piatră în piatră, de parcă ar fi dansat.

— In vinele ei curge, fără doar şi poate, sînge indian. îşi zise Veda. Am s-o întreb mai tîrziu...

— Ca să creez tabloul meu „Fiica lui Thetis", urmă pictorul, trebuia să mă apropii de mare, să mă înrudesc cu ea, deoarece creţana mea trebuia să iasă din mare întocmai ca Afrodita, dar într-un chip care să fie pe înţelesul tuturor. Pe cînd mă pregăteam să pictez „Fiica Gondvanei", am lucrat trei ani la Ecuator, în Africa Centrală, la o staţiune silvică. Terminîndu-mi tabloul, m-am angajat ca mecanic pe un glisor poştal şi, timp de doi ani, am împărţit scrisori la uzinele de peşte, albumină şi sare, de pe uriaşele platforme metalice care plutesc pe apele Atlanticului.

Intr-o seară străbăteam cu maşina mea oceanul, la vest de Azore, unde contra-curentul se intîlneşte cu curentul nordic. Acolo sînt totdeauna valuri mari, care vin rînduri-rînduri, unul după altul. Glisorul meu cînd se avînta spre norii grei, cînd cădea vertiginos în abisurile dintre valuri. Elicea urula, eu stăteam în picioare sus, pe punte, alături de timonier. Şi deodată... N-am să uit niciodată clipa aceea!

Inchipuiţi-vă un talaz mai înalt decît toate celelalte venind în goană spre noi. Pe creasta acestui val uriaş de culoarea ametistului, pe fondul norilor grei şi compacţi, trandafirii şi cu luciri de coral, stătea o fată cu pielea bronzată. Valul gonea fără zgomot, şi fata zbura, neînchipuit de mîndră în singurătatea ei, în mijlocul necuprinsului ocean. Glisorul se avînta în sus şi am trecut în goană prin faţa fetei, care ne făcea semne prietenoase cu mîna. Am putut distinge că stătea în picioare pe o „placă", ştiţi din acelea cu acumulator şi motor pe care le conduci cu picioarele...

— Ştiu, răspunse Dar Veter, pentru plimbări pe valuri...

— Ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost faptul că în jurul fetei nu mai exista nimic... Inchipuiţi-vă norii ce atîrnau jos, deasupra oceanului pustiu, pe distanţă de sute de mile, lumina amurgului şi fata care zbura pe valul uriaş. Era...

— Bineînţeles, Ciara Nandi! spuse Evda Nal. Dar de unde venea?

— In orice caz, nu din spuma mării şi nici din lumina stelelor! Ciara rîse cu un rîs neaşteptat de înalt şi sonor. Veneam de pe platforma uzinei de albumine. Staţionam atunci la marginea sargaselor, unde se cultivă chlorella şi unde lucram ca biolog.

— Fie şi aşa! consimţi împăciuitor Kart San. Dar din clipa aceea ai devenit pentru mine fiica Mării Mediterane, născută din spuma ei, modelul predestinat pentru tabloul meu viitor. Am aşteptat un an de zile...

— Aş putea să vin la dumneata să-l văd? întrebă Veda Kong.

— Cum să nu, numai să nu fie la o oră de lucru, mai bine seara. Lucrez foarte încet şi nu suport prezenţa nimănui în acest timp...

— Pictezi în culori?

— Felul nostru de a lucra s-a schimbat prea puţin în miile de ani de cînd există pictura. Este şi firesc: doar legile optice şi ochiul omului au rămas tot aceleaşi! S-a sensibilizat intuirea unor nuanţe, s-au inventat oarecare vopsele noi crom-catoptrice [1], precum şi noi metode de armonizare a culorilor. Dar, în genere, putem spune că pictorii din cea mai îndepărtată antichitate lucrau întocmai ca şi mine, acum. Chiar şi mai bine în unele privinţe... Dar m-am abătut din nou de la subiect! Ar cam fi timpul să plec... Să mergem, Ciara!

— Ştiu acum cine este el, rosti Veda. Am văzut tabloul său „Fiica Gondvanei".

— Şi eu, răspunseră într-un glas Evda Nal şi Mwen Mas.

— De la ce provine acest cuvînt — Gondvana? de la ţara gonzilor din India? întrebă Dar Veter.

— Nu. Vine de la denumirea generică a continentelor din sud. De fapt, este ţara vechii rase negre.

— Şi cum arată această „Fiică a negrilor"?

— Tabloul este simplu. În faţa unui platou de stepă, în marginea unei sălbatice păduri tropicale, o fată neagră, cu desăvîrşire goală, înaintează în orbitoarea lumină solară. Jumătate din faţa ei şi din trupul dur, elastic, marmorean, este viu luminată de razele dogoritoare; jumătatea cealaltă se află în umbra străvezie şi totuşi densă. La gîtu-i prelung poartă un colier din dinţi albi de animale, părul scurt îi este legat în vîrful capului şi împodobit cu o cununiţă de flori, roşii ca focul. Cu mîna dreaptă ridicată deasupra capului dă la o parte din cale o ultimă ramură de copac, cu stînga împinge din dreptul genunchiului un lujer plin de ghimpi. În întreaga mişcare a trupului, în respiraţia ei liberă şi în gestul puternic al mîinii este exprimată o viaţă tînără şi fără grijă care se contopeşte cu natura într-un singur tot, veşnic schimbător ca unda rîului... În ochii negri ai fetei, îndreptaţi către zări, pe deasupra mării albăstrii pe care o formează iarba, spre munţii care se desenează abia perceptibil în depărtare, simţi limpede o frămîntare, aşteptarea unor încercări mari, într-o lume nouă, care abia i s-a deschis!

Evda Nal tăcu.

— Nici măcar aşteptare, ci o siguranţă chinuitoare, adăugă Veda Kong. Fata presimte amarul destin pe care rasa neagră îl va avea de suferit pînă la începutul Erei Uniunii Ţărilor, şi încearcă să-l înţeleagă. Dar cum a izbutit să redea acest lucru Kart San? Poate prin intermediul sprîncenelor înguste şi încruntate... Cu ajutorul gîtului aplecat înainte şi al cefei descoperite, fără de apărare... Prin acei ochi uimitori, plini de întunecata înţelepciune a naturii primordiale... şi lucrul cel mai surprinzător, prin senzaţia simultană a unei forţe lipsite de griji, dănţuitoare şi a cunoaşterii plină de nelinişte...

— Îmi pare rău că n-am văzut şi eu acest tablou! oftă Dar Veter.

De după o stîncă, apăru capul unui bărbat roşcovan, cu ochi albaştri, spălăciţi:

— Sînt Ren Boz, se prezentă, timid, omul, cînd făptura lui măruntică, cu umeri înguşti, apăru de-a binelea.

---

[1] Vopsele care au o mare capacitate de reflectare a luminii înăuntrul stratului (Noţiune fantastică. — N. A.).

— Pe dumneata te căutam, i se adresă Veda apucîndu-l pe fizician de mînă. Ţi-l prezint pe Dar Veter.

Ren Boz roşi, şi pistruii care-i acopereau din belşug obrazul şi chiar gîtul deveniră şi mai vizibili.

In depărtare se arătă o bărcuţă din materie plastică, transparentă, în care erau doi oameni.

— Iat-o şi pe Ava împreună cu însuşi Frit Don, şeful expediţiei navale! Pînă seara, Veter, rămîneţi numai în trei. Pe Evda o iau cu mine!

Cele două femei alergară spre marea uşor vălurită şi porniră înot spre insulă. Barca coti spre ele, dar Veda îi făcu semn cu mîna să meargă înainte. Ren Boz rămase nemişcat, urmărind din ochi pe cele două femei.

— Trezeşte-te, Ren, să ne apucăm de treabă! îi strigă Mwen Mas, iar fizicianul zîmbi blînd şi stingherit.

Porţiunea de nisip compact dintre două rînduri de pietre fu prefăcută într-o sală de cursuri. Inarmat cu o bucată de scoică, Ren Boz scria şi desena pe nisip, apoi, în plină înflăcărare a demonstraţiei, ştergea cu propriul lui trup cele scrise şi desena din nou. Mwen Mas îşi exprima aprobarea şi-l încuraja prin exclamaţii scurte şi gesturi. Proptit cu coatele pe genunchi, Dar Veter asculta, ştergîndu-şi cînd şi cînd năduşeala de pe frunte: îl obosea urmărirea expunerii. In cele din urmă, fizicianul cel roşcat tăcu şi se aşeză pe nisip, gîfîind, cu un aer abătut.

— Da, Ren Boz, rosti Dar Veter, după o tăcere îndelungată, ai făcut o descoperire remarcabilă!

— Nu singur...

— Fie şi aşa! Nu sînt un cunoscător profund în materie de matematică bipolară [1], cu atît mai puţin mă pricep într-un compartiment al ei de felul calculului repagular [2], în cercetarea limitelor tranziţiei. Dar ceea ce ai realizat dumneata în materie de funcţii ale umbrei, este nou ca principiu, deşi încă greu de înţeles pentru oamenii de rînd, lipsiţi de o viziune matematică clară. Nu pot totuşi să-mi dau seama de însemnătatea acestei descoperiri. Un singur lucru...

Veter se opri.

— De ce şovăi? întrebă îngrijorat Mwen Mas.

Dar Veter continuă, neîncrezător:

— Cum să experimentăm o idee de amploarea acesteia? Nu-mi vine să cred că vom fi în stare să obţinem un astfel de cîmp de forţe electromagnetice...

— Incît, îi tăie vorba Mwen Mas, să egalăm cu ajutorul lor forţa cîmpului gravitaţional şi să ajungem într-o stare de tranziţie!?

— Intocmai, răspunse Dar Veter. Căci dacă nu reuşim aceasta, spaţiul cosmic pe care vrem să-l cercetăm va rămîne ca şi pînă acum în afara influenţei noastre.

Mwen se gîndi o clipă, apoi spuse:

— Intr-un fel, da. S-ar părea că ai dreptate. Dar nu uita că din punct de vedere dialectic, problema nu poate fi rezolvată decît cu

---

[1] Matematică bazată pe logica dialectică asociată cu analiza şi soluţionarea bilaterală (Noţiune fantastică. — N. A.).

[2] Calcul în matematica bipolară care se ocupă cu aflarea direcţiilor în momentele de trecere (repagulum) dintr-o stare în alta, de la un semn la altul. (Noţiune fantastică. — N. A.).

condiția existenței termenului contrar celui în cauză. Ce ar fi dacă am căuta să obținem umbra antigravitațională pe o altă cale?...

— Aha! Dar cum? Pe ce cale trebuie să pornim?

Ren Boz desenă în grabă trei linii drepte concurente, tăiate de un arc de cerc cu raza suficient de mare. Neridicîndu-și privirile de pe figură, matematicianul răspunse:

— Cu mult încă mai înainte de crearea matematicii bipolare, să tot fie vreo patru milenii de atunci, oamenii erau frămîntați de „problema spațiului cu patru dimensiuni". Cred că-ți amintești din facultate că în antichitate nici nu era întrezărită soluția prin care să se ajungă la dimensiunea a patra. E adevărat că omului îi e greu să-și reprezinte o altă dimensiune decît cele trei obișnuite: lungimea, lățimea și înălțimea. Totuși chiar și știința acelei îndepărtate epoci ajunsese să bănuiască faptul că cea de a patra dimensiune, cea mai buclucașă, ar fi timpul. Fusese aflată și legea după care trebuie să se miște un corp pentru ca timpul vieții sale să fie veșnic. Pe atunci se spunea că un corp care se deplasează cu viteza luminii are o viață proprie nesfîrșită sau, cu alte cuvinte, că timpul încetează să se mai scurgă, devine egal cu zero. Timpul încremenește pentru un corp într-un zbor cu viteza luminii... Dar, știi și tu, calculul cohlear[1] a fost descoperit abia de curînd!

— Foarte bine! Dar mișcarea în spirală era cunoscută cu șapte mii de ani în urmă, se amestecă prudent în vorbă Mwen Mas.

Ren Boz făcu un gest de dispreț:

— Mișcarea aparentă da, era cunoscută; dar nu și legile ei fizice! Știi bine că forțele gravifice și cele electromagnetice sînt două lucruri deosebite ca formă, dar care reprezintă aspecte ale aceluiași conținut: materia. Dacă forțele gravifice constituie funcția spațiului, cele electromagnetice alcătuiesc funcția antispațiului. O tranziție între spațiu și antispațiu ne dă funcția de umbră — denumită și vectorială — a spațiului zero sau, ceea ce este același lucru: a timpului zero. În vorbirea curentă, aceasta înseamnă că s-a atins viteza limită — viteza luminii.

Eu consider cu putință să obținem spațiul zero în orice direcție... Mas vrea să ajungă pe epsilon-Tucana, iar pe mine nu mă interesează decît efectuarea experienței. Numai experiența în sine! repetă fizicianul, lăsîndu-și obosit în jos genele scurte și albicioase.

— Pentru această experiență aveți nevoie de stațiunile exterioare și de energia pămîntului, după cum spunea și Mwen, dar și de oarecare instalații. Credeți că sînt chiar atît de simple și ușor de realizat?

— În privința aceasta am avut puțin noroc. Putem folosi instalațiile lui Kor Yull, aflate în apropierea observatorului din Tibet. Acum o sută și șaptezeci de ani s-au făcut acolo niște experiențe pentru cercetarea spațiului. N-am avea nevoie decît de transformări neînsemnate în utilaj. Cît despre voluntari care să ne dea ajutor, găsesc oricînd cinci, zece, douăzeci de mii de oameni. Numai să-i chem și-și iau imediat concediile respective...

— Într-adevăr, ați prevăzut totul. Nu mai rămîne decît un singur lucru, dar și cel mai serios: primejdia pe care o prezintă această experiență. Rezultatele ar putea fi dintre cele mai neașteptate, deoarece,

---

[1] Ramura cohleară a matematicii bipolare se ocupă cu analiza mișcării în spirală (Noțiune fantastică. — N. A.).

în virtutea legilor stohasticei[1], nu putem face o experienţă prealabilă, pe scară mai redusă. Iar să accepţi dintr-o dată o scară extraterestră...

— Care este savantul care se teme de risc? dădu din umeri Ren Boz.

— Nu vorbesc de riscul personal! Ştiu că pentru orice acţiune plină de risc şi încă neexperimentată sînt gata să se prezinte mii de oameni. Dar în experienţa aceasta se includ staţiunile exterioare şi observatoarele, tot aparatajul care a costat omenirea o muncă gigantică, aparataj care a deschis o fereastră spre cosmos, dîndu-ne posibilitatea să ne împărtăşim din viaţa, activitatea creatoare şi ştiinţa altor lumi locuite. Fereastra aceasta este cea mai măreaţă realizare a oamenilor şi mă întreb dacă dumneata, eu, un individ izolat sau vreun grup de oameni avem dreptul de a risca s-o închidem, fie şi numai pentru un timp. Aş vrea să ştiu dacă dumneata te simţi în drept să preiei un asemenea risc şi pe ce anume se bazează o asemenea convingere?

— Mă simt în drept, răspunse Mwen Mas, şi acest drept se bazează pe... nu ştiu dacă o să mă înţelegi! Timpul, iată jugul de neînfrînt care apasă peste tot ce este viu, efemer, peste „viaţa în curgerea ei rapidă", cum spuneau poeţii din antichitate. Ai participat la săpăturile conduse de Veda... Oare miliardele de schelete necunoscute din mormintele anonime n-au ridicat spre dumneata strigătul lor, n-au cerut dreptate, nu te-au mustrat? Văd în gînd miliarde de vieţi omeneşti cărora tinereţea, frumuseţea şi bucuria vieţii le-a curs printre degete într-o clipă, ca nisipul. Vieţile acestea cer imperios să fie dezlegată marea enigmă a timpului; să ne angajăm în luptă cu el! Victoria asupra spaţiului este tocmai înfrîngerea timpului. Iată de ce sînt convins că cele ce am pus la cale sînt mărețe şi justificate!

— Eu am un alt sentiment, spuse Ren Boz. Dar aceasta nu-i decît un alt aspect al unuia şi aceluiaşi lucru. Spaţiul este, ca şi mai înainte, de nebiruit în cosmos; el desparte lumile, nu ne permite să găsim planetele cu o populaţie înrudită cu noi şi să devenim o singură familie infinit de bogată în bucurii şi puteri. Ar fi cea mai grandioasă revoluţie după era Unirii Mondiale, de atunci de cînd omenirea Pămîntului a pus în sfîrşit capăt absurdei existenţe izolate a popoarelor sale.

Ren Boz tăcu. Acum vorbi din nou Mwen Mas.

— Mai am apoi un motiv personal. În tinereţe, am dat odată peste o veche culegere de romane istorice. Există în ea o poveste despre strămoşii dumitale, Dar Veter. Fuseseră cotropiţi de un oarecare cuceritor celebru, un fioros nimicitor de oameni, dintre aceia care abundau în istoria omenirii în epoca formelor inferioare ale societăţii. În povestea aceea se vorbea despre un tînăr puternic care iubea din tot sufletul o fată. Iubita lui fusese făcută prizonieră şi dusă din ţară, pe vremea aceea aşa se făcea. Închipuiţi-vă bărbaţi şi femei legaţi şi mînaţi ca vitele în patria cuceritorilor. Tînărul a fost despărţit de iubita lui printr-o distanţă de cîteva mii de kilometri, ca de aici pînă în centrul Asiei. Pe vremea aceea, nimeni nu cunoştea geografia, singurele mijloace de transport erau animalele de călărie şi de povară. Lumea aceea era pe atunci tot atît de enigmatică şi de necuprinsă, primejdioasă şi greu de străbătut, cum este pentru noi în ziua de azi

---

[1] Stohastică — ramură a matematicii care se ocupă cu studiul numerelor mari. (Noţiune fantastică. — N. A.).

spațiul cosmic. Tinărul erou a pornit în urmărirea visului său, rătăcind ani de zile pe drumuri nemaipomenit de primejdioase, pină cind reuși să-și găsească iubita în inima munților Asiei. Este destul de greu să redai impresiile din tinerețe, dar mi se pare și acum că și eu aș fi in stare să pornesc in intimpinarea scopului dorit, infringind toate piedicile cosmosului!

Dar Veter avu un zimbet palid.

— Te înțeleg, dar nu pot să-mi lămuresc temeiul rațional care leagă povestea aceasta rusească de năzuințele dumitale de a străbate cosmosul. Il înțeleg mai curind pe Ren Boz. De altfel, ne-ai și povestit că e vorba de ceva personal...

Dar Veter tăcu. Și rămase astfel in tăcere un timp atit de indelungat, incit Mwen Mas incepu să se frăminte. cuprins de neliniște.

— Înțeleg acum, incepu din nou fostul director al stațiunilor exterioare, de ce pe vremuri oamenii fumau, se îmbătau, se stimulau cu diferite narcotice in orele lor de șovăială, slăbiciune și singurătate. In clipa de față mă simt și eu tot atit de singur și nesigur. Ce aș putea deci să vă spun? Cine sint eu ca să mă pun in calea realizării măreței voastre experiențe? Dar am oare puterea s-o îngădui? Trebuie să vă adresați Consiliului și atunci...

— Nu, nu vrem asta! Mwen Mas se ridică în picioare in fața lui Dar Veter, și tot trupul lui mare se incordă ca in fața unei primejdii de moarte, răspunde-ne: DUMNEATA ai face această experiență? In calitate de director al stațiunilor exterioare. Nu ca Ren Boz... Cu el e altceva!

— N-aș face-o! răspunse ferm Dar Veter. Aș mai aștepta...

— Ce anume?

— Construirea unei instalații experimentale pe Lună.

— Dar energia necesară?

— Cimpul de gravitație al Lunei este mai mic, deci mai mică ar fi și scara experienței. Ar putea ajunge doar citeva stațiuni Q...

— Este același lucru. Doar pentru aceasta va fi nevoie de o sută de ani, și atunci eu n-aș mai vedea niciodată nimic.

— Acest amănunt este important pentru dumneata, nu și pentru omenire. Ce înseamnă pentru ea dacă se face acum sau după încă o generație?

— Dar pentru mine înseamnă sfirșitul, sfirșitul oricărui vis! Cit despre Ren...

— Pentru mine ar insemna imposibilitatea să-mi verific teoria prin experiență, deci și imposibilitatea să-mi corectez, să-mi continui opera începută!

— V-am spus că părerea mea nu contează. Adresați-vă Consiliului!

— Consiliul a și hotărit prin gindurile și cuvintele dumitale. Nu mai avem ce aștepta dela el. Parcă nu știi și dumneata? rosti încet Mwen Mas.

— Ai dreptate. Consiliul va refuza și el.

— Nu te mai intreb nimic. Mă simt vinovat în fața dumitale: Ren și cu mine ți-am pus in spinare sarcina grea a hotăririi.

— Datoria mea în calitate de om cu o experiență mai mare era să vă ajut. Dacă problema s-a dovedit a nu fi tocmai simplă, nici ușor de rezolvat, voi n-aveți in aceasta nici o vină. Îmi pare rău...

Ren Boz propuse cel dintii să se intoarcă la tabăra expediției.

Trei oameni abătuţi porniră pe nisip, fiecare resimţind în felul său amărăciunea produsă de renunţarea la acea tentativă de o nemaipomenită anvergură!

Capitolul V

LEGENDA SORILOR ALBAŞTRI

Din cabina-spital, în întîmpinarea lor, porniră anevoie doctoriţa Luma Laswy şi biologul Eon Tai. Erg Noor se grăbi spre el.

— Ce face Niza?

— Mai trăieşte încă, dar...

— Nu cumva-i pe moarte?

— Deocamdată nu, dar este paralizată. Respiraţia îi e extrem de încetinită; inima-i funcţionează, dar foarte lent: o bătaie la 110 secunde. Aceasta nu înseamnă desigur moartea biologică, dar în orice caz un colaps * complet, care poate dura un timp nedefinit.

— Aşadar şi-a pierdut cunoştinţa şi nu mai simte durerile?!

— Da.

Erg Noor aruncă o privire întrebătoare biologului. Acesta dădu afirmativ din cap.

— Ce măsuri intenţionaţi să luaţi?

— O menţinem în repaus absolut, la temperatură egală şi lumină slabă. Dacă colapsul nu va deveni progresiv, atunci... Parcă nu este tot una dacă doarme sau?... Să rămînă astfel măcar pînă la sosirea pe Pămînt. Atunci o vom transporta la Institutul de curenţi nervoşi. Şocul a fost produs de un curent puternic, iar scafandrul a fost străpuns în trei locuri.

— Un singur lucru..., interveni Luma. Dacă, la decolare, pulsul s-ar încetini de două ori, inima ajungînd să bată la intervale de 220 de secunde, atunci alimentarea creierului cu sînge ar deveni insuficientă şi...

— Ar urma sfîrşitul! încheie posomorît biologul. Erg Noor se cufundase atît de adînc în meditaţiile sale, încît părea să fi uitat de cei de lîngă el. După cîteva clipe, se dezmetici însă şi suspină adînc. Colaboratorii săi aşteptau răbdători.

— Nu s-ar putea să supunem organismul unei presiuni mai înalte, într-o atmosferă cu un conţinut de oxigen mai bogat? întrebă prudent Erg Noor şi, după zîmbetele mulţumite ale Lumei Laswy şi ale lui Eon Tai, îşi dădu seama că ideea era bună.

— Minunat! Să saturăm sîngele cu oxigen la o foarte mare presiune parţială **. Desigur, vom lua măsurile necesare împotriva trombozei *** şi atunci nu ne mai pasă dacă vom avea o bătaie de inimă la 220 de secunde.

Eon Tai zîmbi, arătînd un şirag de dinţi albi sub mustăcioara lui neagră; faţa-i severă deveni deodată foarte tînără şi voioasă.

— Organismul va rămîne în viaţă, deşi în stare de inconştienţă, spuse uşurată Luma. Ne ducem să pregătim camera. Aş vrea să folo-

---

* Colaps = stare de inconştienţă (N.A.)

** Presiune parţială = presiunea unui gaz în funcţie de densitatea lui (N.A.).

*** Tromboză = coagularea sîngelui, ceea ce provoacă trombe, adică cheaguri, care astupă vasele sanguine (N.A.).

gesc vitrina mare de silicol *. În ea are să încapă cît se poate de bine un mare fotoliu hidraulic, pe care îl vom transforma într-un pat. pentru momentul decolării. După ce accelerarea va fi redusă, aranjăm poate altfel.

— Să-mi comunicați la postul de comandă îndată ce o veți fi instalat pe Niza! Nu mai zăbovim aici nici o clipă... Sînt sătul de această lume de beznă.

Cu toții se grăbiră spre diferitele compartimente ale navei, luptînd fiecare după puterile lui cu groaznica apăsare a întunecatei planete.

Semnalele decolării le detunară în urechi ca o melodie victorioasă.

Cu un sentiment de imensă ușurare se cufundară în brațele moi ale fotoliilor hidraulice. Decolarea unei nave de pe o planetă cu o forță de gravitație atît de mare era și anevoioasă, și plină de pericole. Marea accelerare de care aveau nevoie se afla la limitele rezistenței umane, astfel încît cea mai mică greșeală a pilotului putea duce la catastrofă.

Erg Noor conducea cu măiestrie astronava pe o curbă tangentă la orizont. Motoarele planetare vuiau asurzitor; pîrghiile amortizoarelor hidraulice se înfundau tot mai mult sub greutatea crescîndă care apăsa asupra oamenilor. Încă puțin și fragilele oase omenești se vor frînge sub presiunea accelerării întocmai ca pe o nicovală. Descriind un uriaș arc de cerc, „Tantra" se ridică tot mai sus din întunericul compact spre neagra transparență a infinitului. Erg Noor nu-și mai lua ochii de la dunga roșie a egalizatorului orizontal, care se legăna într-un echilibru instabil, indicînd că nava este gata-gata să treacă de la urcuș la coborîre, urmînd arcul de cădere. Planeta cea grea nu-l eliberase încă de tot din captivitatea sa. Vibrațiile sonore ale motoarelor cu anamezon făceau să se cutremure toată nava. Dunga cea roșie se ridică cu vreo zece milimetri deasupra liniei zero. Încă puțin și...

Prin periscopul superior, șeful expediției văzu că „Tantra" se acoperă cu un strat subțire de flăcări albăstrii care se scurg încet spre partea dindărăt a navei. Străbăteau atmosfera planetei, și, conform legii supraconductibilității **, curenții rezultați se scurgeau de pe carcasa navei de-a dreptul în vidul cosmic.

Stelele se vedeau din nou ascuțite ca niște ace, iar „Tantra" eliberată se depărta tot mai mult de înspăimîntătoarea planetă. Gravitația acestei lumi străine descreștea clipă de clipă. Trupul omenesc devenea tot mai ușor. Aparatul de gravitație artificială își intonă melodia, și presiunea lui familiară, pămîntească, li se păru oamenilor extrem de mică, după nesfîrșitele zile de viață sub apăsarea planetei întunecate. Săriră cu toții de pe fotoliile lor. Ingrid, Luma și Eon începură să execute cele mai grele figuri ale unui dans frenetic. Dar în curînd veni și inevitabila reacție, și majoritatea echipajului se cufundă în somnul scurt al odihnei temporare. Nu mai vegheau decît Erg Noor, Pel Lyn, Pur Hiss și Luma Laswy. Trebuiau să determine

---

* Silicol — material transparent format din combinații silico-organice. (Noțiune fantastică — N.A.).

** Supraconductibilitate = însușire pe care corpurile conducătoare de electricitate o au în anumite condiții (de ex. la temperaturile foarte joase ale spațiului cosmic) de a nu mai opune curentului electric decît o rezistență extrem de mică (N.R.).

punctul în care se aflau și să calculeze drumul provizoriu al astronavei, pe care să-l străbată cu viteza normală, puțin inferioară aceleia a luminii. Apoi, după o scurtă odihnă, urmau să treacă la o muncă mai îndelungată, la calculul intinerarului cel adevărat, cu toate verificările și corecțiile de rigoare.

Doctorița supraveghiase starea Nizei după decolare și după revenirea la forța de gravitație normală pentru un om pămîntean. În curînd comunică echipajului vestea îmbucurătoare că pulsul, deși încetinit, devenise constant: o bătaie la 130 de secunde. În condițiile unui regim de oxigen sporit, catastrofa era evitată. Luma Laswy intenționa să recurgă la agregatul tiratronic * și la stimulenți organici **.

Pereții navei vuiră 18 ore de-a rîndul sub acțiunea vibrațiilor motoarelor cu anamezon pînă cînd indicatoarele de bord ajunseră să arate viteza de 970.000.000 de kilometri pe oră, apropiată de limita securității. În decurs de 24 de ore, socotite în timpul pămîntenilor, distanța dintre navă și steaua de fier se mărise cu mai bine de 20 miliarde de kilometri. Ușurarea resimțită de cei 13 călători după toate încercările atît de grele prin care au trecut — descoperirea planetei moarte, pieirea „Algrabului" și, în sfîrșit, contactul cu înspăimîntătorul soare negru — era greu de redat. Dar bucuria aceasta a eliberării nu era deplină: cel de-al patrusprezecelea membru al echipajului — tînăra astronavigatoare, „înflăcărată ca și părul ei", cum obișnuia să spună în glumă biologul — zăcea inertă, pe jumătate adormită, pe jumătate moartă, într-o despărțitură a cabinei-spital.

Cele cinci femei aflate pe navă: Ingrid, Luma, inginerul electronist secund, geologul și profesoara de gimnastică ritmică, Ione Mar, care îndeplinea și funcțiile de distribuitor al hranei, operator aerfan și colector de materiale științifice, filme și cărți, se adunaseră ca pentru o ceremonie funebră din antichitate. Trupul Nizei, cu desăvîrșire eliberat de orice veșminte și spălat cu soluții speciale, T.M. și A.S., fu culcat pe un covor gros, cusut manual din cei mai moi bureți din Marea Mediterană. Așezat pe o saltea pneumatică, covorul acesta fu introdus sub o capelă rotundă din silicol trandafiriu. Un termobarooxitat *** de mare precizie putea să mențină ani de-a rîndul temperatura, regimul aerului și presiunea care erau necesare în interiorul acestui clopot gros. Niște proeminențe moi de cauciuc o mențineau pe Niza în aceeași poziție. O mare primejdie însă reprezentau escarele **** posibile în condițiile imobilității absolute. Tocmai de aceea, medicul Luma Laswy, renunțînd, pentru primii doi ani ai drumului ce-i aștepta, la terapia somnului de lungă durată, hotărî să stabilească un control permanent asupra trupului Nizei, a cărui poziție își propunea

---

* Tiratron = aparat electronic („lampă") care poate stimula și întreține procesele nervoase ale organismului uman, în special bătăile inimii (N. A.).

** Stimulenți organici = medicamente care au o acțiune nemijlocită asupra unor anumiți nervi; se extrag din secrețiile nervoase ale organismului (Noțiune fantastică. — N.A.).

*** Termobareoxitat = aparat de înaltă precizie pentru reglarea temperaturii, a presiunii și a cantității de oxigen. (Noțiune fantastică. — N. A.).

**** Escare = răni pe care le face bolnavul din pricina unei imobilități prelungite (N. R.).

s-o schimbe o dată pe lună. Starea cataleptică a Nizei persista. Singurul lucru pe care reușise să-l obțină Luma era accelerarea pulsului pînă la o bătaie la fiecare 70 de secunde. O asemenea realizare, oricît de neinsemnată era, permitea totuși să se înlăture saturarea cu oxigen, dăunătoare plămînilor.

Trecură astfel patru luni. Astronava își urma de mult itinerariul cel adevărat, calculat cu mare precizie, descriind un mare arc de cerc și ocolind regiunea meteoriților liberi. Istoviți de munca lor supraomenească și de numeroasele aventuri prin care trecuseră, membrii echipajului dormeau. De rîndul acesta, vegheau nu trei, ci patru oameni: medicul Luma Laswy și biologul Eon Tai se alăturară lui Erg Noor și Pur Hiss, care erau de gardă.

Conducătorul expediției, care ieșise învingător din cea mai dificilă situație în care au nimerit vreodată astronavele Pămîntului, se simțea cît se poate de singur. Pentru prima oară în viața lui, cei patru ani ai călătoriei spre Pămînt i s-au părut nesfîrșiți. Și știa prea bine de ce anume: pentru că numai acolo, pe Pămînt, putea spera s-o salveze pe devotata astronavigatoare, atît de scumpă inimii lui.

Amînase mult timp operația pe care în alte condiții ar fi îndeplinit-o chiar a doua zi după decolare: vizionarea stereofilmelor electronice luate de pe „Vela". Ar fi vrut atît de mult ca Niza să poată vedea și auzi, împreună cu el, cele dintîi vești de pe planetele nepovestit de frumoase ale stelei albastre ce luminează în timpul nopților de vară pe cerul nordic al Pămîntului.

Filmele, luate la șapte parseci distanță de „Tantra", cu 80 de ani în urmă și rămase de-atunci în nava de pe planeta cea întunecată a stelei T, se păstraseră admirabil. Stereoecranul emisferic îi transportă pe cei patru spectatori de pe „Tantra" în spațiile unde, deasupra lor, strălucea Vega cea albastră.

Imaginile alternau rapid. Pe ecran apărea cînd astrul orbitor de albastru, cînd aspecte de o importanță secundară, instantanee din viața navei. Tînărul conducător al expediției, în vîrstă abia de 28 de ani, lucra la o mașină de calculat; astronomii, și mai tineri decît el, își făceau observațiile. Iată și sportul și dansurile zilnice obligatorii pe care membrii echipajului le ridicaseră la un grad de mare perfecțiune. Un glas ironic de comentator spunea că în cursul drumului întîietatea în această materie o deținuse tot timpul fata-biolog. Într-adevăr, blonda aceasta cu părul scurt executa cele mai grele exerciții, în pozițiile cele mai neverosimile ale trupului său admirabil dezvoltat.

Era un lucru ciudat să vezi pe ecranul emisferic imaginile acestea vii și atît de reale, care își păstraseră coloritul normal. Nu-ți venea să crezi că astronauții aceștia atît de tineri și de energici fuseseră de mult înghițiți de monștrii dezgustători de pe steaua de fier.

Scurta cronică ce relata viața expediției trecu repede prin fața celor de pe „Tantra". Toată atenția le era acum concentrată asupra Vegăi și a planetelor ei. Amplificatorii aparatului de proiecție începură să bîzîie: lumina astrului violet era atît de puternică, încît pînă și reflectarea ei palidă pe ecran îi sili pe oameni să-și pună ochelari de protecție. Steaua aceea avea o masă colosal de mare și o formă net turtită, întrecea în diametru soarele aproape de trei ori și se rotea cu o viteză turbată, care la ecuator atingea 300 km pe secundă. Părea o sferă alcătuită din gaze orbitor de incandescente și a căror temperatură ajungea la suprafață pînă la 11.000° C. Pe distanță de milioane

de kilometri, Vega intindea aripi de foc trandafirii cu reflexe de sidef. In profunzimea strălucirii lor, se ascunde planeta cea mai apropiată de steaua cea albastră. Acolo însă, în acel ocean de flăcări, nu putea pătrunde nici o navă a Pămîntului sau a vecinilor săi din sistemul Marelui Cerc. Proiecția vizuală făcu loc unei dări de seamă vorbite despre observațiile efectuate; pe ecran apărură liniile semifantomatice a'e desenelor stereometrice, arătînd așezarea primei și a celei de-a doua planete ale stelei. „Vela" nu se putuse apropia nici de această a doua planetă, aflată la 90.000.000 de kilometri de Vega.

Din adîncurile unui ocean de transparente flăcări violete — atmosfera stelei — apăreau protuberanțe* monstruoase întinse în spațiu ca niște brațe atotmistuitoare. Energia radițiilor Vegăi era foarte mare; steaua iradia lumina compusă din cele mai energice cuante**, ale sectorului ultraviolet din spectrul solar. Aceasta crea o ciudată impresie fantomatică, de arătare nemaivăzută, ce purta în ea o primejdie mortală. În jur, înfrîngînd puterea de gravitație a stelei, bîntuiau vîrtejurile fotonice. Ecourile lor depărtate legănau și săltau primejdios „Vela". Contoarele speciale pentru raze cosmice și alte radiații dure nu mai funcționau. Pînă și în interiorul navei bine apărate, ionizarea creștea într-un mod primejdios, semnalînd prezența unei frenetice energii radiante, care se revărsa în eter ca un puhoi monstruos.

Conducătorul „Velei" își apropiase astronava cu multă prudență de o a treia planetă mare, dar învăluită doar de o atmosferă subțire și invizibilă. Probabil că suflarea de foc a stelei albastre alungase învelișul de gaze ușoare care se întindea ca o trenă lungă cu luciri stinse în urma planetei, pe partea ei umbrită. Nu rămăseseră decît emanațiile distrugătoare ale fluorului, otrava oxidului de carbon, gazele inerte, atmosferă în care nici o ființă pămîntească n-ar fi putut trăi măcar o secundă.

Incandescența înfiorătoare a soarelui albastru stimula activitatea substanței minerale. Din străfundurile planetei ieșeau la suprafață piscuri și creste ascuțite, pereți verticali, zimțați, roșii, ca niște răni proaspete, sau negre ca abisurile. Pe platourile vulcanice, bătute de vînturi turbate, pe care nu se putea păstra nici un firicel de praf, se vedeau crăpături și prăpăstii, din care se revărsa magma incandescentă asemenea unor vine de foc sîngeriu.

Nori groși de cenușă, orbitor de albaștri pe partea lor luminată și negri ca smoala pe cea umbrită, se înălțau sus de tot. Fulgere uriașe de mii de kilometri lungime scînteiau în toate direcțiile, dovedind saturația electrică din acea atmosferă fără viață.

Un soare violet și amenințător, uriaș și spectral, un cer negru pe jumătate acoperit de cununa scînteietoare a luminii sidefii, iar dedesubt, pe planetă, umbre roșii cu contraste puternice pe haotica îngrămădire a stîncilor, dîre, cercuri și linii șerpuitoare de foc, neîntrerupte sclipiri de fulgere verzi, — toate acestea, redate de stereotelescoape, fuseseră înregistrate cu o precizie imposibilă, supraomenească, de către filmele electronice de memorizat.

Dar îndărătul tuturor acestor înregistrări era sentimentul viu al

* Protuberanțe = erupții ale gazelor incandescente de pe suprafața unui astru (de exemplu: soarele nostru) care sînt aruncate la înălțimi uriașe (N.A.).

** Cuantă = o cantitate infinit de mică de energie. (N.A.).

stihiei dezlănțuite, era conștiința pe care o aveau despre ostilitatea acelei lumi, în care focul cosmic bîntuia cu nemaipomenită frenezie.

Cei patru spectatori schimbară între ei priviri aprobative cînd auziră glasul care vestea că „Vela“ pornește spre cea de-a patra planetă.

Selecția făcută de om în noianul de evenimente scurta timpul ca legendarul covor zburător. Peste cîteva clipe, sub telescoapele de la carena „Velei“, apăru ultima planetă a Vegăi, cea mai din margine, și ale cărei dimensiuni erau asemănătoare cu ale Pămîntului. Cosmonava cobora tot mai mult. Pesemne, călătorii hotărîseră să cerceteze cu orice preț această ultimă planetă — cea din urmă speranță a lor de a descoperi o lume, chiar dacă nu prea frumoasă, cel puțin accesibilă vieții.

„Cel puțin“... Aceste două cuvinte însemnau un adio spus visului despre minunatele lumi ale Vegăi, visului că vor afla, pe fundul nemărginitelor spații ale universului, planetele mărgăritare, de dragul cărora oamenii Pămîntului acceptaseră o claustrare de 45 de ani în interiorul unei astronave.

Erg Noor „străbătea“ acum împreună cu „Vela“ adîncurile ecranului emisferic, spațiul deasupra unei planete negrăit de depărtate. Din nefericire, și cea de-a patra planetă s-a dovedit a fi asemenea lui Marte, cel mai apropiat vecin al nostru din sistemul solar. Același înveliș subțire și străveziu de gaze, cu un cer verde-negricios, pururea senin, aceeași suprafață netedă de deșert cu crestele unor munți sfărîmați. Existau însă și deosebiri.

Pe Marte domnește gerul aspru al nopții și schimbarea bruscă a temperaturii din timpul zilei; acolo există mări mărunte, asemenea unor lacuri liniștite, care, evaporîndu-se, lasă pe suprafața planetei doar niște pete umede și mlăștinoase; acolo cad, cînd și cînd, cîte o ploicică, promoroacă ori zăpadă, domnește viața meschină a unor plante amorțite și există animale ciudate lipsite de vlagă, îngropate în pămînt.

Aici, în schimb, flăcările victorioase ale soarelui albastru încălzeau atît de puternic planeta, încît aceasta răspîndea dogoarea celor mai calde deșerturi ale Pămîntului. Aburii de apă se înălțau spre straturile superioare ale învelișului de aer în cantități minime, iar cîmpiile întinse nu le întunecau decît vîrtejurile curenților de căldură care tulburau continuu atmosfera. Planeta se rotea tot atît de repede ca și celelalte trei. Răcirea din timpul nopții măcina rocile, transformîndu-le într-o mare de nisip, — un nisip portocaliu, violet, verde, albăstrui sau orbitor de alb, ce forma pete uriașe, care de departe păreau mări sau desișuri de plante născocite de închipuirea omenească. O crustă strălucitoare, neagră ori cafenie, acoperea lanțurile de munți măcinați mai înalți decît pe Marte, dar tot atît de lipsiți de viață. Soarele albastru și arzător, cu radiațiile lui puternice ultraviolete, distrugea mineralele, volatilizînd elementele mai ușoare.

Cîmpiile de nisip păreau să emane flăcări. Erg Noor își aminti că, în vechime, în anii cînd învățații nu formau încă majoritatea populației Pămîntului, ci doar un grup extrem de mic, se răspîndise printre artiști ideea despre existența unor oameni din alte planete care și-ar fi adaptat viața la o temperatură înaltă. Gîndiți-vă numai: oameni trăind în răsuflarea fierbinte a planetelor din sistemul sorilor albaștri să vină în întîmpinarea confraților lor pămînteni!... Visul acesta era frumos și poetic, sporind credința în atotputernicia

naturii omenești. Era un vis îndrăzneț. Dar acest vis era cu totul ireal, contrazicînd toate legile dezvoltării biologice cunoscute, cu mult mai de aproape acum, în epoca Marelui Cerc.

Erg Noor tresări: suprafața planetei oglindită pe ecran porni vertiginos în întîmpinarea lui. Necunoscutul pilot al „Velei" începuse să „aterizeze". Aproape de tot, trecură conuri nisipoase, stînci negre, strălucitoare zăcăminte de cristale verzi. Astronava descria o spirală, înconjurînd planeta la nivelul paralelelor ei și coborînd treptat de la un pol la altul. Nici urmă de apă sau de viață vegetală, fie ea oricît de primitivă.

I se păru că e cuprins de un val de singurătate, avu senzația izolării în spațiile cele moarte din sfera stăpînirii stelei albastre și arzătoare... Simți de asemenea nădejdile zadarnice ale celor care turnaseră filmul cercetînd planeta în căutarea unei vieți, fie ea chiar și trecute.

Pe ecran gonea pămîntul unui univers straniu, pîrjolit, spulberat de vînturi năprasnice, lipsit de orice urmă de umbră. Ajungînd treptat la conștiința unui străvechi vis spulberat, Erg Noor se căznea acum să-și imagineze cum de a putut să se nască o imagine atît de inexactă despre dogoritoarele lumi din sistemul stelei albastre.

— Frații noștri pămînteni vor fi dezamăgiți aflînd acest lucru, spuse încet biologul care se apropiase între timp de șeful expediției. Milioane de locuitori ai Pămîntului și-au îndreptat privirile spre Vega timp de milenii. Lucrul acesta l-au făcut toți îndrăgostiții, toți visătorii care priveau cerul boreal în nopțile de vară, parcă anume create pentru cei tineri. Înalta Vegă, cea mai luminoasă stea albastră, se află vara aproape la zenit. Cum poți să n-o admiri? Chiar încă acum trei mii de ani oamenii știau destul de multe despre stele, despre Galaxie. Dar, din cauza unei ciudate orientări a gîndirii, ei nici nu bănuiau că aproape orice stea își are planetele ei, după cum aproape orice planetă din sistemul nostru își are sateliții ei. Nu cunoșteau această lege, dar cuprinși de năprasnicul sentiment al singurătății, visau să se întîlnească cu confrații lor din alte lumi, în primul rînd de pe Vega, soarele cel albastru...

— După comunicarea primită de pe „Vela" am trăit mereu cu Vega în gînd, dorind realizarea visului meu, spuse șeful expediției, întorcîndu-se spre Eon Tal. Tocmai din această cauză am și tălmăcit această comunicare cu totul altfel decît trebuia. Acum însă am înțeles că multimilenarul nostru dor după lumi depărtate și frumoase m-a orbit, ca și pe atîția alții...

— Și cum ai descifra dumneata astăzi comunicarea „Velei"?

— Foarte simplu. „Cele patru planete ale Vegăi sînt cu desăvîrșire lipsite de viață. Nu există nimic mai frumos decît Pămîntul nostru. Cît de fericiți vom fi să ne întoarcem!"

— Ai dreptate! făcu biologul. Cum de nu s-a gîndit pînă acum nimeni la acest lucru?

— Poate că s-a și gîndit cineva, în orice caz nu și noi, astronauții. Și cred că nici cei din Consiliu. Părerea mea este însă că faptul acesta ne face cinste: în viață învinge visul cel îndrăzneț și nu dezamăgirea sceptică.

Pe ecran, înconjurul planetei se terminase. Urmară înregistrările stațiunii-robot, lansată pentru a face o analiză a condițiilor de pe suprafața planetei. Apoi se auzi o bubuitură puternică. Era bomba

geologică* aruncată de pe „Vela". Un nor uriaş de particule minerale azvîrlite în sus ajunse pînă la astronavă. Pompele s-au pornit pe urlat, culegînd particulele în filtrele canalelor absorbante laterale. Cîteva probe dintr-o pulbere minerală extrem de fină, provenită din nisipurile şi munţii acelei planete calcinate, umplură eprubetele de silicol; aerul preluat din straturile superioare ale atmosferei a fost captat în baloane de cuarţ. „Vela" porni îndărăt pe calea-i ce urma să ţină 30 de ani şi pe care nu le-a fost dat s-o mai străbată pînă la capăt. Acum o altă navă terestră aducea oamenilor aceste descoperiri.

Celelalte înregistrări — şase bobine de observaţii — urmau să fie studiate cu amănunţime pe pămînt de cei mai buni astronomi, iar apoi esenţialul să fie transmis prin Marele Cerc.

Nimeni n-a mai vrut să vizioneze filmele privitoare la soarta tragică a celor de pe „Vela", întrucît în memorie le mai erau încă proaspete propriile lor amintiri. Hotărîră deci să amîne vizionarea generală pînă la trezirea întregului echipaj. Deocamdată cei ce fuseseră de gardă, copleşiţi de impresii, se duseră la odihnă, lăsînd la postul central doar pe şeful expediţiei, care îşi exprimase această dorinţă.

Erg Noor nu se mai gîndea la visul său spulberat. Căuta să salveze acele fărîme de cunoştinţe pe care cele două expediţii, a lor şi a „Velei", aveau să le aducă omenirii cu preţul unor sforţări şi jertfe atît de mari.

Şi pentru întîia oară se gîndi la frumoasa lui planetă ca la o nesecată comoară de suflete omeneşti evoluate, pline de setea cunoaşterii, eliberate de primejdiile naturii sau ale unei societăţi primitive. Desigur, şi acum, în epoca Marelui Cerc, mai dăinuiau vechi suferinţe, căutări şi eşecuri, greşeli şi decepţii, dar transpuse într-un plan superior de creaţie şi cunoaştere. Numai datorită ştiinţei, Pămîntul fusese scăpat de grozăviile foametei, ale suprapopulaţiei, ale bolilor molipsitoare şi ale animalelor dăunătoare, fusese scăpat de primejdia secării combustibilului, a insuficienţei elementelor chimice, a morţii premature şi a slăbiciunii umane. Iar aceste fărîme de cunoştinţe, pe care „Tantra" le va aduce cu sine, reprezentau, la rîndul lor, un aport la puternica avalanşă a gîndirii, ce veac de veac înfăptuia cîte un mare pas înainte pe calea progresului.

Erg Noor deschise micul safe în care se păstra jurnalul de bord al „Tantrei" şi scoase de acolo cutia ce conţinea fragmentul metalic din carcasa astronavei spirale de pe planeta întunecată. Schija aceea grea, de un albastru viu ca al cerului, se cuibări în palma lui. Amînînd pe mai tîrziu studierea amănunţită a preţioasei mostre, care nu putea fi făcută decît în uriaşele laboratoare de pe Pămînt, Erg Noor ştia prea bine că nici pe planeta lui natală, nici pe cele învecinate, ce făceau parte din sistemul nostru solar, nici pe stelele cele mai apropiate nu exista un asemenea metal. Tot universul este alcătuit din elemente simple şi identice, sistematizate cu mii de ani înainte prin tabela lui Mendeleev. Aceasta contrazicea posibilitatea descoperirii unui metal nou, adică a unui element. În dinamica formării elementelor, naturale sau artificiale, pot exista însă nenumăraţi izotopi care diferă mult prin însuşirile lor fizice. De asemenea şi recristalizarea

---

* **Bombă geologică** — bombă de o putere explozibilă uriaşă care este aruncată de pe o astronavă pe planeta cercetată pentru a se obţine o erupţie a substanţei de la suprafaţă spre straturile superioare ale atmosferei (Noţiune fantastică. — N.A.).

orientată * modifică simţitor aceste însuşiri fizice. Erg Noor era convins că şi bucăţica aceea luată din blindajul astronavei spirale putea fi alcătuită dintr-un metal cunoscut pe Pămînt, dar modificat printr-o profundă restructurare a atomilor. Aceasta era încă o informaţie importantă, poate cea mai importantă pe care ei urmau s-o ducă Pămîntului şi Marelui Cerc, pe lîngă vestea pieirii Zirdei.

Steaua de fier fiind foarte apropiată de Pămînt, cercetarea planetei celei întunecate de către o expediţie special pregătită n-avea să mai fie acum, după experienţele făcute de „Vela" şi de „Tantra", tot atît de primejdioasă ca înainte, oricîte cruci negre şi meduze ar fi existat în acele veşnice tenebre. Deschiderea astronavei spirale fusese efectuată într-un loc primejdios. Dar dacă ei ar fi avut timpul să se gîndească mai bine la cele ce aveau de făcut, ar fi priceput încă atunci că uriaşa ţeavă în spirală făcea parte din sistemul motrice al astronavei.

În mintea lui, răsări din nou imaginea evenimentelor din ultima şi fatala zi: o revăzu pe Niza, care-l apărase ca o pavăză cînd el căzuse fără putere în faţa monstrului. Cît de scurtă fusese înflorirea tinerei ei iubiri, care întrunea devotamentul eroic al femeilor din antichitatea Pămîntului şi curajul inteligent, avîntat al epocii contemporane!...

În spatele şefului expediţiei răsări fără zgomot Pur Hiss, venit să preia garda. Erg Noor trecu în biblioteca-laborator, dar nu-şi îndreptă paşii spre culoarul care ducea, prin compartimentul central, către dormitoare, el deschise uşa grea a cabinei-spital.

Lumina blîndă a zilelor pămînteşti strălucea pe dulapurile de silicol, cu medicamente şi instrumente, şi se oglindea în metalul aparatajului de radiologie şi în acela al inimilor şi plămînilor artificiali. Erg dădu la o parte perdeaua groasă care ajungea pînă la tavan şi pătrunse în încăperea cufundată în penumbră. Doi stimulatori tiratronici, branşaţi pe curent în vederea unui eventual colaps, menţineau cu un imperceptibil ţăcănit bătăile inimii bolnavei. În lumina palidă, lunară de sub clopot, Niza, întinsă fără mişcare, părea cufundată într-un somn liniştit şi fericit. Sute de generaţii de strămoşi care au trăit o viaţă sănătoasă, curată şi îmbelşugată ajunseseră să cizeleze pînă la o înaltă perfecţiune artistică liniile mlădioase şi puternice ale acestui trup femeiesc, care acuma lui Erg îi părea că aparţine celei mai frumoase făpturi născute cîndva pe ţărmurile Pămîntului. Oamenii aflaseră de mult că planeta de care au avut ei parte era extrem de bogată în apă. Apa stimula viaţa vegetală îmbelşugată, care, la rîndul ei, a permis să se creeze rezerve uriaşe de oxigen în stare liberă. Atunci viaţa animală s-a revărsat ca un torent năvalnic — o viaţă care s-a perfecţionat treptat în decurs de multe sute de milioane de ani pînă să apară omul, fiinţa cugetătoare. Uriaşa experienţă istorică în domeniul dezvoltării vieţii pe sistemele planetare ale nenumăratelor lumi dovedise acest adevăr: cu cît mai greu şi mai lung este drumul orb, evolutiv al selecţiei, cu atît mai frumoase sînt şi formele fiinţelor cugetătoare superioare obţinute pe această cale, cu atît mai amănunţit elaborată

---

* Cristalizare orientată = acţiune prin care o substanţă îşi orientează structura atomică în aşa fel încît formează figuri geometrice cu feţele corespunzătoare paralele (N.R.).

e logica adaptării lor la condițiile inconjurătoare și la cerințele vieții — logica aceea care reprezintă însăși frumusețea...

Tot ce există se mișcă și se dezvoltă, urmind o cale spirală. Și Erg Noor își inchipuia concret această spirală supremă a ascensiunii universale a oamenilor în ceea ce privește viața și societatea. Înțelegea acum, pentru prima oară, cu o limpezime uimitoare, că, cu cit mai dificile sînt condițiile de viață și de funcționare a organismelor, cu cît este mai anevoioasă calea construirii societății, cu atit mai mult este răsucită și spirala dezvoltării, iar volutele ei mai apropiate una de alta, așadar cu atit mai lentă este și ascensiunea, cu atit mai asemănătoare între ele și formele ce apar. Dar, conform legilor dialecticii, cu cit mai imperceptibilă este ascensiunea, cu atit mai trainice sint și realizările, iar inscăunarea noului devine universală.

N-avea dreptate cind gonea cu îndărătnicie după minunatele planete ale sorilor albaștri și o îndrumase greșit și pe Niza. Zborul către lumile cele noi nu se făcea de dragul descoperirii unor planete nelocuite care se organizaseră intimplător; el reprezenta mersul conștient al omenirii, înaintarea ei pas cu pas de-a lungul brațului Galaxiei cel mai apropiat de sistemul nostru, marșul victorios al științei și al frumuseții vieții... Frumusețea vieții...

Cu o neașteptată stringere de inimă, Erg Noor îngenunchie în fața sarcofagului de silicol în care era culcată tinăra astronavigatoare. Respirația Nizei nu se simțea; pleoapele îi erau lăsate; genele îi aruncau umbre viorii pe obraji; printre buzele întredeschise străluceau dinții ei albi. Pe umărul sting, pe braț mai sus de cot și pe git se vedeau palide pete viorii — semne lăsate de curentul ucigător.

— Spune-mi, vezi tu ceva, iți amintești de ceva în somnul tău atit de adinc? intrebă chinuit Erg Noor, simțind că voința-i de fier se înmoaie ca o ceară la flacăra marii lui dureri, iar în git i se suie un nod, împiedicindu-i răsuflarea. Dar fata cu părul roșu rămase nemișcată ca o statuie din marmură trandafirie.

În odaia de spital intră încet doctorița Luma Laswy. Dind binișor la o parte perdeaua, îl văzu pe șeful ei îngenuncheat, imobil, ca un monument înălțat milioanelor de bărbați cărora le-a fost dat să-și plingă iubita. Nu era prima oară că-l găsea aici pe Erg Noor, și un val de compătimire îi cuprinse inima. Erg Noor se ridică mohorit. Luma se apropie repede de el și-i șopti emoționată:

— Trebuie să-ți spun ceva!

Cu un semn al capului, Erg Noor trecu în anticamera spitalului. Nu se așeză pe scaunul oferit de Luma, ci rămase în picioare.

Luma Laswy stătea în fața lui, micuță și dreaptă:

— Știi și dumneata, începu ea șovăitor, că medicina dispune de posibilitatea influențării centrelor din creier care dirijează emoțiile puternice. Aș putea...

În ochii lui Erg Noor se aprinse o licărire de înțelegere; pe buzele lui jucă un zimbet fugar:

— Îmi propui să acționez asupra dragostei mele, scutindu-mi în acest fel suferințele?

Medicul își plecă fruntea, temindu-se să ajungă prin cuvinte inevitabil brutale, mingiierea simpatiei.

Erg Noor îi întinse recunoscător mina, clătinind negativ din cap.

— Oricit aș suferi, nu renunț la bogăția sentimentelor mele. Suferințele care nu întrec puterile omenești duc la înțelegere, iar

înţelegerea duce la dragoste, şi astfel cercul se închide. Eşti foarte drăguţă, Luma, dar n-am nevoie de asta!

Şi, repezit ca întotdeauna, şeful dispăru îndărătul uşii.

*

Grăbiţi ca în timpul unei avarii, cei doi ingineri electronişti şi mecanicii instalau din nou acum, după 13 ani, la postul central de comandă şi la bibliotecă, un ecran pentru emisiuni terestre.

Glasurile, sunetele, formele şi culorile recepţionate de pe scumpa lor planetă natală îi îmbărbătau pe călători, sporind în acelaşi timp şi nerăbdarea lor; marea durată a căilor cosmice le devenea tot mai greu de suportat.

În cele din urmă, chemarea astronavei atinse Pămîntul. Erg Noor reuşi să transmită în linii generale rezultatul descoperirilor lor şi să se adreseze Institutului curenţilor nervoşi cu rugămintea de a întreprinde studiul pregătitor pentru tratamentul Nizei; comunică de asemenea cele aflate despre „Vela". Pămîntul îşi salută eroii prin scurte emisiuni pe care „Tantra" le prindea întîmplător. Astronava chema satelitul artificial 57 pe unda obişnuită a expediţiilor cosmice depărtate, şi tăcerea acestui puternic emiţător care întreţinea legătura între Pămînt şi Cosmos părea ciudată. Peste o lună răspunse satelitul 36. Acesta le comunică vestea că în urmă cu două luni satelitul 57 fusese distrus în timpul unei experienţe riscate, efectuată de către directorul staţiunilor exterioare. Erg Noor era plin de nedumerire. Îl cunoştea pe Dar Veter, directorul staţiunilor exterioare ca pe un om extrem de disciplinat.

Tot echipajul astronavei veghea acum în faţa aparatelor de recepţie. Întorşi la viaţă după 13 ani tereştri şi 9 ani dependenţi, în timpul cărora fuseseră lipsiţi de orice legătură cu patria lor, oamenii sorbeau acum cu nesaţ orice comunicare de pe Pămînt, dezbăteau problemele noi pe care le ridicau, ca de obicei, pe reţeaua mondială, unii savanţi.

Astfel, o propunere a lui Heb Ur, recepţionată cu totul întîmplător, stîrnise printre ei discuţii vii şi calcule dintre cele mai complicate.

„Discutaţi propunerea lui Heb Ur! — îi invita glasul de pe Pămînt. Toţi cei care aţi meditat şi aţi activat în această direcţie, cei care aveţi idei asemănătoare sau concluzii negative exprimaţi-vă părerile!" Formula aceasta obişnuită ce chema la dezbateri largi suna pentru călătorii noştri deosebit de atrăgător. Heb Ur prezentase Consiliului Astronautic propunerea de a studia sistematic planetele accesibile ale stelelor albastre şi verzi. După părerea lui, aceste lumi speciale prea bogate în radiaţii energetice puternice, puteau stimula pe cale chimică chiar şi acele compoziţii minerale cu totul inerte în condiţii terestre; puteau să le stimuleze în lupta lor împotriva entropiei *, cu alte cuvinte să le cheme la viaţă. Forme speciale de viaţă pornind de la elemente cu greutatea atomică mai mare decît a multor

---

* Entropie = noţiune folosită în fizică, mai precis în acea parte a fizicii care se ocupă de procesele legate de căldură şi temperatură. Entropia este o mărime imaginată pentru a ne arăta evoluţia cea mai probabilă pe care tinde să o aibă starea fizică a unei regiuni închise din Univers. Prin aceasta se caută mersul probabil ce-l vor avea temperatura şi deci şi căldura (energia) şi deci şi temperatura acelei

gaze * şi corespunzînd proteinelor terestre aveau posibilitatea să devină active la temperaturile înalte şi la iradierile fantastice ale stelelor din clasele spectrale superioare.

Astronomii expediţiei, în frunte cu Erg Noor, redactară o comunicare, care a şi fost transmisă ca opinia celor dintîi oameni care observaseră Vega, în filmul turnat de „Vela", şi pămîntenii ascultară emoţionaţi glasul cu inflexiuni metalice care le vorbea de pe astronava aflată în drum spre ei.

„Tantra" se pronunţă împotriva trimiterii unei expediţii după propunerile lui Heb Ur. Este adevărat că stelele albastre generează pe planetele lor o energetică atît de puternică, încît ar fi suficientă pentru crearea vieţii din combinaţii de elemente grele. Premisa este justă, concluziile însă sînt eronate. Un organism viu, filtru şi baraj al energiei generale în luptă cu a doua lege a termodinamicii **, ac-

---

regiuni închise (acelui sistem izolat). Este ştiut că energia trece dintr-o formă în alta, şi acest fapt caracterizează existenţa oricărui proces de viaţă sau mişcare din natură. Entropia arată că, într-o regiune izolată a Universului, toate formele de energie se degradează treptat, transformîndu-se, în cele din urmă, în energie termică (căldură), care se repartizează uniform peste toată regiunea; din acel moment, schimburile de căldură (energie) încetînd, se ajunge la o temperatură unică şi constantă. Viaţa şi mişcarea au dispărut, producîndu-se aşa-numita „moarte termică". Toate acestea sînt valabile numai pentru regiuni limitate şi izolate din natură. Idealiştii au căutat să speculeze această lege, valabilă la scară redusă, extinzînd-o la întregul Univers. Aceasta este o extrapolare absurdă pe care materialismul dialectic a combătut-o de mult.

Rezumînd cele de mai sus, putem spune că vieţuitoarele se împotrivesc entropiei, luptînd cu înverşunare împotriva degradării energiei, adică, mai precis, luptînd pentru cîştigarea de noi forme ale energiei, care le asigură existenţa (de la forma rudimentară a hranei şi pînă la uriaşele atomo-centrale) **(N.R.).**

* Autorul se referă la posibilitatea construirii unei celule vii, pornind nu de la carbon (gr. atom. 6), ci de la elemente cu greutatea atomică mai mare. **(N.R.).**

** **Termodinamica** se ocupă de legile care guvernează procesele de transformare a energiei sau, mai simplu, de procesele din natură în care apare mişcarea energiei şi a căldurii.

Prima lege a termodinamicii e legea conservării energiei: „nimic nu se pierde, nimic nu se cîştigă, ci totul se transformă". Aceasta exclude posibilitatea construirii unui „perpetuum mobile" (maşină veşnică) de speţa I, care, o dată pornit, să nu se mai oprească şi să producă lucru mecanic fără a mai consuma energie.

Legea a II-a a termodinamicii ne arată că este imposibil să trecem energia calorică de la un corp mai rece, la unul mai cald, fără să cheltuim energie sau lucru mecanic.

Prin această lege, natura interzice posibilitatea fabricării unui perpetuum mobile de speţa a II-a, care, o dată pornit, să funcţioneze pe seama energiei calorice a aerului sau a pămîntului etc. Desigur, organismele vii pot lupta împotriva legii a doua a termodinamicii, pentru a-şi cîştiga energia calorică şi de la corpuri mai reci, deoarece cheltuiesc în acest proces o anumită energie. **Legea a doua a termodinamicii şi entropia** exprimă, în esenţă, acelaşi lucru. **(N. R.).**

ționează numai pe calea unei mari complicări a moleculelor de m
nerale și de gaze simple. Această complicare necesită o lungă dura
a dezvoltării istorice, așadar și permanența condițiilor favorabile.
Tocmai această permanență a condițiilor nu există pe planetele stel
lor cu temperaturi înalte, care distrug rapid compozițiile comple
în vîrtejurile și vîltorile puternicelor radiații. Acolo nu există nim
care să aibă o existență îndelungată, nici nu poate exista, deși mir
ralele capătă o extrem de rezistentă structură cristalină, cu o reț
atomică cubică.

După părerea colectivului „Tantrei", Heb Ur relua concepția u
laterală a astronomilor antichității, care nu pricepuseră dinami
dezvoltării planetelor. De fapt, orice planetă își pierde element
ușoare, care zboară în spațiu și se risipesc. Elementele cele mai gre
descompunîndu-se în plumb și heliu, împrăștie de asemenea part
ușoară a produselor descompunerii lor. O pierdere deosebit de însei
nată a elementelor ușoare se produce în condițiile încălzirii puterni
și ale presiunii radiante a sorilor albaștri.

„Tantra" aducea apoi un șir întreg de exemple, încheind cu af
mația că procesul „îngreunării" planetelor stelelor albastre nu p
mite apariția formelor de viață.

Satelitul 36 transmise obiecțiile savanților de pe astronavă dir
la observatorul Consiliului, unde Iunii Ant aștepta, posomorit, înto
cerea lui Dar Veter, care se afla la uzinele producătoare de blind
metalice.

(Citiți în numărul viitor capitolul:
„SIMFONIA ÎN FA MINOR — 0,475 MIU")

BELETRISTICA

M. Gorki	*Opere (Nuvele, povestiri, schițe 1906—1907), vol. VII* 648 pag. — 23 lei	Cartea rusă
V. Maiakovski	*Satire. Colecția „Antologie populară Maiakovski"* 68 pag. — 2 lei	Cartea rusă
Ovidiu	*Tristele — Tălmăciri, cuvînt înainte și note de Eusebiu Camilar. Colecția „Cele mai frumoase poezii"* 160 pag. — 3,50 lei	Ed. tineretului
Móricz Zsigmond	*Opere alese, vol. I. Colecția „Clasicii literaturii universale"* 524 pag. — 12 lei	E.S.P.L.A.
* * *	*Din cîntecele lui Li-Tai-pe* 224 pag. — 8,50 lei	E.S.P.L.A.

*
* *

G. Bacovia	*Poezii — Ediție revăzută și adăugită de autor* 316 pag. — 14 lei	E.S.P.L.A.
Valeriu Cîmpeanu	*Ne vom vedea la primăvară — roman* 384 pag. — 10 lei	Ed. M.F.A.
Ilya Ehrenburg	*Și a fost ziua a doua — roman* 300 pag. — 6 lei	Cartea rusă
A. Fadeev	*Infrîngere — nuvelă* 204 pag. — 5,25 lei	Cartea rusă
Konst. Fedin	*Opere, vol. V (O vară neobișnuită — roman)* 816 pag. — 23 lei	Cartea rusă
Nazim Hikmet	*Versuri* 292 pag. — 12 lei	E.S.P.L.A.
I. Markin	*Pe malurile Dunării — roman* 572 pag. — 12,50 lei	Ed. M.F.A.
J. Peltz	*Max și lumea lui — roman* 572 pag. — 13 lei	E.S.P.L.A.
A. G. Vaida	*Eșecul Bandei V. 5* 244 pag. — 3,25 lei	E.S.P.L.A.
A. G. Vaida	*Povestea unei mame* 152 pag. — 2,75 lei	E.S.P.L.A.
Tudor Vianu	*Problemele metaforei și alte studii de stilistică* 264 pag. — 4,50 lei	E.S.P.L.A.

2012

CLUB

COLECȚIA

Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare
&
editor
Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuială, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

clandher
flash_gordon
eviligheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
coolio
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșeala!)

Abonamentele la revista „Știință și Tehnică” și la colecția de „Povestiri științifico-fantastice” se primesc pînă cel mai tîrziu în ziua de 23 a lunii, cu deservirea în a doua lună următoare.

Abonamentele se primesc de către difuzorii de presă din întreprinderi, instituții și de la sate, secțiile de difuzare a presei, precum și de către factorii și oficiile poștale.

APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU